

№ 136 (20899)

2015-рэ илъэс

ГЪУБДЖ БЭДЗЭОГЪУМ и 28-рэ

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьугьотэштых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Хьакіэр адыгэхэм сыдигъуи зэрагъэлъапіэрэр зэхашІагъ

БлэкІыгъэ шэмбэтым Мыекъопэ районым ит псэупІ у Дахьо дэжь этнографическэ фестивалэу «Лэгьо-Накъ: ХьакІэщ» зыфиІорэр щыкІуагъ. Ижьырэ льэхьаным къыщегъэжьагьэу адыгэхэм шэн-хэбээ дахэу ахэльхэр хьакІэхэм къарагъэ-

Мыщ фэдэ этнографическэ фестиваль Адыгеим ятІонэрэу . шызэхащагъ, апэрэр мэзаем и 22-м щыІагъ.

Іофтхьабзэм икіэщэкіуагъ пшъэдэкІыжьэу ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Ярмарка отдыха», каворкинг-гупчэу «КреАктив» зыфигорэм япащэу Ольга Ивановар, Адыгэ Республикэм зекІонымрэ зыгъэпсэфыпІэхэмрэкІэ и Комитет ащ ІэпыІэгъу фэхъугъ. Джащ фэдэу Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым истудент бизнес-командэу «Enactus» зыфигорэми Гофтхьабзэм изэхэщэн иlахьышlу хишlыхьагъ.

(Икіэух я 4 — 5-рэ нэкіуб. арыт).

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ия 49-рэ зэхэсыгъо 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м щыІэщт.

хэм ахагъэхьагъэх мыш къыкІэлъыкІорэ Іофыгъохэр: законопроектхэу «Общественнэ рэхьатныгъэм икъэухъумэн цІыфхэр зэрэхэлажьэхэрэм епхыгъэ Іофыгъо заулэ Адыгэ Республикэм щызэшІохыгъэным ехьылІагъ», «ІофшІэным епхыгъэ хэбзэгъэуцугъэхэмрэ нэмык шэпхъэ правовой актхэмрэ къафэюрышіэрэ организациехэм къазэращыдалъытэрэм гъунэ зэрэлъафырэ шІыкІэм ехьылІагъ» зыфиІохэрэм, «Адыгэ Республикэм изаконхэу «Унэм пае ипотекэ чІыфэр Адыгэ Республикэм къащыраты зыхъукІэ цІыфхэм къэралыгъо социальнэ ІэпыІэгъу ягъэгъотыгъэным ехьылlагъ» зыфиюорэм зэхъоквыныгъэхэр

Зэхэсыгьом зыщахэпльэщт- фэшІыгьэнхэм фэгьэхьыгьэм» ятіонэрэу ахэплъэгъэныр; законопроектхэу «ЧІыгум епхыгъэ муниципальнэ уплъэкlунхэр Адыгэ Республикэм зэрэщызэхащэрэ шіыкіэм ехьылІагъ», «Промышленнэ политикэм фэгъэхьыгъэ Іофыгъо заулэ зэшІохыгъэным ехьылlагъ», «Патриотическэ пlуныгъэм ехьылІагъ» зыфиІохэрэм, «Адыгэ Республикэм изаконхэу «Административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхыылlагъ», «Адыгэ Республикэм гъогухэмкІэ и Фонд ехьылІагъ», «Къэлэгъэпсын ІофшІэным ехьылІагь», «КІэлэцІыкІуищ ыкІи ащ ехъу зиlэхэм ыпкlэ хэмылъэу чІыгу Іахьхэр яунаеу аратынымкІэ фитыныгъэу яІэхэр къыдэлъытэгъэнхэм ехьылlагъ», «Общественностым илІыкІохэу

Адыгэ Республикэм ихьыкумышІхэм яквалификационнэ коллегие хагъэхьащтхэм яхьылІагъ», «Бюджетхэм япхыгъэ зэфыщытыкІэхэр Адыгэ Республикэм зэрэщыгъэпсыгъэхэм ехьылІагь», «Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэмрэ ичІыгурэ чІыопс, техногеннэ нэшанэ зиІэ тхьамыкІагъохэм ащыухъумэгъэнхэм ехьылІагъ», «Гъэсэныгъэ Адыгэ Республикэм зэращарагъэгьотырэм ехьылІагь», «Патронатым ехьылІагь», «Культурэм ехьылІагь» зыфиІохэрэм зэхъокІыныгъэхэр афэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъэм» апэрэу ахэплъэгъэныр ыкІи нэмыкІ Іофыгъохэр.

Жуковскэм иурам тет унэу 22-м хэт Залышхоу зэхэсыгьохэр зыщызэхащэрэм зэхэсыгъом июфшіэн сыхьатыр 11.00-м щыригъэжьэщт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

ХЫНЫГЪУ-2015-рэ

Республикэм Іоныгъор игъом щаухыгъ

Мыгъэрэ Іоныгъор республикэм игубгъохэм зэращыкІуагъэм уигъэрэзэнэу щыт. Охътэ кІэкІым къыкІоцІ хьызмэтшІапІэхэм Іоныгьор аухыгъ.

АР-м мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ къызэрэщытаlyагъэмкІэ, аІожьыгъэ бжыхьэсэ гектар мин 94,9-м тонн мин 491,9-м ехъу къырахыгъ. Зы гектарым гурытымкІэ центнер 51,8-рэ къытыгъ. БлэкІыгъэ илъэсым елъытыгьэмэ, ар центнери 9,1-кІэ нахьыб.

Республикэм ихъызмэтшІапІэхэм мы илъэсым хьэ гектар мин 11,5-рэ яІагъ. Ащ иІухыжьын зыфежьэхэм ошхыр пэрыохъу къафэхъугъэми, игъом, чІэнагьэ имыІэу, ар аІожьыгь ыкІи гурытымкІэ зы гектарым центнер 50,1-рэ къырахыгъ. Мы культурэмкІэ анахь лэжьыгьэ бэгъуагъэ, гектар телъытэу центнер 65,1-рэ, къызщырахыгъэр Красногвардейскэ районыр ары.

Мэфэ заулэкІэ Іуахыжьыгъ рапс гектар мини 3,4-у яІагьэри. Гектар телъытэу ащ центнер 20,2-рэ къырахыгъ. ГъэрекІорэм егъэпшагъэмэ, ар центери 8-кІэ нахьыб.

Коцым и южьыни республи-

кэм чанэу щызэшІуахыгъ. Зы мэфэ ІофшІэгъум республикэм комбайнэ 89-рэ фэдиз Іоныгьом хэтыгь. ХъызмэтшІапІэхэм аюжьыгъэ коц гектар мин 83,1-м зэкІэмкІи тонн мин 432,8-рэ къырахыгъ. ГурытымкІэ зы гектарым центнер 52рэ къытыгъ, гъэрекІо гектар телъытэу коцым центнер 44,3рэ къырахыгъагъэр.

Коцым июжьынкіэ пэрытныгъэ зыІыгъхэм ащыщ Красногвардейскэ районыр. Пстэуми апэ Іоныгъор мыщ щаухыгъ ыкІи гектар телъытэу центнер 57,2-рэ къырахыгъ. Ахэм тІэкІукІэ ауж къинагъэх Кощхьэблэ (55,2-рэ), Джэджэ (54,6-рэ), Шэуджэн (53-рэ) рай-

Лэжьыгъэр зэрэІуахыжьырэм дакloy республикэм игубгьохэм комбайнэхэм уарзэр аупкlатэзэ гектар мин 56,5мэ ахатэкъуагъ, хыпкъ гектар мин 38-м ехъум ышъхьашъо тырагъэушъэбыкІыгъ.

ПІАТІЫКЪО Анет.

мэкъэгъэіу

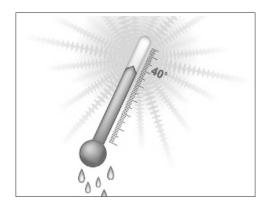
Адыгэ Республикэм щыпсэухэу ыкІи ихьакіэхэу лъытэныгъэ зыфэтшіыхэрэр!

Тарихъ ЧІыгужъым къэзыгъэзэжьыгъэм и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэlукlэ игъэкютыгъэрэ концертрэ 2015-

рэ илъэсым шышъхьэlvм и 1-м сыхьатыр 18.00-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкіощтых. Концерт ужым филармонием ыпашъхьэ адыгэ джэгу щызэхащэщт.

юфтхьабзэхэм шъуахэлэжьэнэу шъукъетэгъэблагъэ.

Зэхэщэкіо комитетыр.

Гъэмафэр илъэсым иохътэ анахь дэгъоу алъытэ, ащ ашІуабэ дашІэу ежэх кІэлэцІыкІухэм ямызакъоу, фабэр зикІэсэ пстэури. Ау тыгъэу пкъышъолыр зыгъашюрэм ошіэ-дэмышізу узыукіырэ, зизэрар къыокІырэ жъоркъ шъхьасынчъэу зызэблихъун ылъэкІыщт. Джащыгъум фабэм уфэсакъын фае. Гъэмэфэ лъэхъаным анахь унаІэ зытебгъэтын фаеу медицинэм къыхигъэщыхэрэм тэри кlэкlэу шъуащыдгъэгъозэн.

Псыр литрищым нэсэу

Фэбэ лъэхъаным анахь зызышыуухъумэн фаер пкъышъолыр псынчъэ мыхъуныр («обезвоживание» зыфаюрэр) ары. Медицинэ шІэныгъэм зэригъэунэфыгъэмкІэ, цІыфым ыпкъышъол (ныбжым елъытыгьэу) зэрэзэхэтыр пштэмэ, процент 60 — 80-р — псы. Мэфэ жъоркъхэм нахьыбэу пкlантlэ къытэхы хабзэ, арышъ, псэу тхэтыри нахь макІэ мэхъу, «псы балансыр» зэщэкъо. Ащ пае а лъэхъаным нахьыбэу псы уешъон фае, чэщ-зымафэм литрищым ар нэбгъэсынэу ары медицинэм къы-

ЕтІани узэшъон плъэкІыщт псы зэфэшъхьафхэм ащыщэу анахь шІуагъэ къыхьэу специалистхэм къыхагъэщырэр газ зыхэмыт минеральнэ псэу щыгъур макІэу зыхэлъыр ары. Сыда піомэ ціыфым пкіантіэ къехы зыхъукіэ, щыгъоу пкъышъолым хэлъым щыщи псым къыдыхэкІы. Ау унаІэ тебгъэтын фае: зы литрэм щыгъу грамми 10-м нахымбэ хэлъы зыхъукІэ, ащ уешъо хъущт-мыхъущтымкІэ врачым уеупчІымэ нахьышІу, лъыдэкІуаем уимыгъэгумэкІыным фэшІ. Пстэуми анахь Іэрыфэгъур ыкІи анахьышІур псы къызэрыкІом лимоныпс тlэкlу хэгьэхъуагьэу уешъоныр

Мэфэ фабэхэм уяшъомэ дэгъу щайуц макі у зыхэлъ щаим (шіуціэми, уцышъоми), нахь дэгъужь къэкІырэ уцхэм

<u>Гъэмафэмрэ псауныгъэмрэ</u>

Фабэр гуапэми

щыхэгьэщыгьэн фае щай стырым псыфаліэр нахь псынкізу пщигъэгъупшэу зэралъытэрэр. Щай чъыІэр пкъышъолым хэхьаным фэшІ такъикъ 20 екъудыи, ащ фэдизым псыфалІэ олІэ. ЩэхэкІ гьомылапхъэу хэфэгьакІэ зыкІэлъхэми гъэмафэм уяшъонкіэ дэгъоу elo медицинэ шІэныгъэм. Газ зыхэт псы ІэшІухэм псыфалІэ нахь уагъэлІэщт, кофеин зыхэлъхэм уямышъуахэмэ на-

хьышІу, ахэм гум ыкІи лъынтфэхэм лъэшыщэу Іоф арагъашІэ. Кофе уемышъомэ мыхъущтмэ, пчэдыжьыр ары ныІэп ар зыбгъэфедэн фаер.

Специалистхэм къызэраІорэмкІэ, пчэдыжьыр ары нахьыбэу псы узешъон фаер, етІанэ мэфэ реным псыр тІэкІутІэкІоу бгъэфедэщт. Псым бэу уешъоным уфэсакъын фае, лыеу ар пкъышъолым ІэкІэхьагъэ зыхъукІэ, гуми, жъэжъыехэми къин арегъэлъэгъу. Етlани анахь зыфэсакъыжьын фаехэр бзылъфыгъэ лъэрымыхьхэр, лъыдэкІуае зиІэхэр, зыгу, зижъэжъыехэр узыхэрэр ары. Бэрэ псыфалІэ олІэмэ, щыгъу тІэкІу зыхэплъхьэгъэ псыр жэкІоцІым дэбгъэчъыхьэмэ ишІуагъэ къэкІощтэу медикхэм къаlо.

Шъхьэм «къеомэ»...

Пшъхьэ зыпари темылъзу тыгъэнэстырым бэрэ узыхэткІэ, шъхьэм ар, тыгъэр, «къеон» ыкІи шъхьэкуцІ лъынтфэхэм лъыр къызэращекІокІырэр ошІэдэмышІзу зэщигьэкъон ылъэкІыщт. Ары мэфэ жъоркъхэм сыхьатыр 11-м къыщегъэжьагъэу 5-м нэс тыгъэнэстырым ухэмыхьэмэ нахьышloy зыкlaloрэр.

Тыгъэр лъэш дэдэу шъхьэм «къеуа-

ащыщ зыхэлъыр. Мыщ дэжьым къы- гъэмэ», гур къэмэкІэн, шъхьэр къэунэзэн, нэхэр къэушlункlынхэ ылъэкlышт. Ау ар (тыгъэр) лъэшэу «къызыуаокІэ», укъыгъэжыщт, нэгушъор апэ плъыжьы, нэужым джэфы хъун ылъэкІыщт, жьыкъэщэныр хьылъэщт, температурэм градус 38 — 39-м нэсэу зыкъиІэтыщт. Игъом цІыфым ІэпыІэгъу ымыгъотымэ, зэрэжырэм хэхъощт, иакъыли щыон ылъэкІыщт, температурэми зыкъиІэтыщт. Ар псауныгъэмкІэ щынагъоу щыт.

Апэрэ ІэпыІэгьур: чІыпІэ чъы-Іэтагъэм, жьаум чІэбгъэгъолъхьанышъ, ышъхьэ тІэкІу Іэтыгъэу бгъэгъолъыщт, ыбгъэгу жьыр дэхьанэу пшІыщт, мыл ышъхьэ теплъхьащт, псы ебгъэшъощт, ыпкъышъоли щыпфэщт. Жьыкъэщэныр хьылъэмэ, нашатырнэ спиртым хэгъэогьэ бзыуцыфым ебгьэпэмыщт, псынкІэуи врачым укъеджэщт.

Пкіантіэр лъэшэу къыохымэ...

Гъэмэфэ мэфэ фабэм имызакъоу, пкlантlэр ренэу къыохымэ, ар къызыхэкІырэр бгъэунэфын, узэу ащ («гипергидроз» ар медицинэм къызэригъэнафэрэр) лъапсэ фэхъурэр врачхэм къыхябгъэгъэщын фае. Щитовиднэ железам, нервнэ системэм, тхьабылхэм япхыгъэ уз зэфэшъхьафхэм ар къахэкІын ылъэкІыщт.

Ау нахьыбэрэмкІэ цІыфым бэу пкіантіэ къехыныр ежь пкъышъолым инэшанэу ары специалистхэм зэраlорэр. Ау кІышъо уз зэфэшъхьафхэр ащ къыхэкІынхэ ылъэкІыщтышъ, пкІантІэр

нахь макІэу къыохыным иамалхэр пшІэхэмэ, къыпшъхьапэщт.

Анахь къызэрыкІо шІыкІэхэми шІуагъэ

къатэу медицинэм къыхегъэщы, цІыфхэм ахэм мэхьэнэ икъу арамытэу къыхэк ыми.

Пстэуми апэу зигугъу къашІырэр чэщзымафэм къыкlоці зэ е тю «контрастный душ» зыфаюрэр (псы стырым ыуж псы чъы вр къызэбгъэчъэхыныр) пшыныр ары. Етіани кіуачіэкіэ Іоф пшіагьэу, лъэшэу угумэкІыгъэу щытмэ.

Пшхырэми уфэсакъын фае. Пкlантlэм пкъышъолыр «фэкъаигъэмэ», щыбжьыйкІэ стырым, щыгъубэ зыхэлъым, кофе е шъон пытэхэм защыбдзыемэ нахьышюу медикхэм къаю. Ахэм ямызакъоу, щыгъын быхъухэр (къыомыщэкІыгьэу), жьыр дэгъоу зыпхырыкІырэ шэкІым хэшІыкІыгъэхэр къыхэпхынхэ фае. Мыхэм зэкіэми пкіантіэу къыохырэр нахь макІэ ашІыщт.

Дезодорантхэри, антиперспирантхэри, ефем ефемеал идехфакасшефев ефици жъоркъхэм уищыкІэгъэщтых. Ахэм пкіэнтіамэр зэрагъэкіодырэм имызакъоу, ар къэзытырэ железахэм яІофшІэн «аlажэ». Дерматологхэм пстэуми анаІэ тырарагъадзэ пкъышъолым къекlурэ щыфэхэр, аллергие къезымытыхэрэр хэти ышІэн, ыгъэфедэным фэхьазырын зэрэфаер.

Къэбзэныгъэм ишапхъэхэм уарыгъуазэми, пкіантіэр нахь макіэ хъущт.

Псауныгъэ Тхьэм къышъует.

Зыгъэхьазырыгъэр ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ ИКЪЭБАРХЭР

Унэм уисэу пенсиер ябгъэгъэуцун плъэкІыщт

Сэкъатныгъэ зэряІэм пае страховой пенсиер, зыіыгъыжьыщтыр зэрямыіэжьым фэші страховой пенсиер электроннэ шіыкіэм тетэу ягъэгъэуцугъэным ехьыліэгъэ лъэіу тхылъхэр аlыхыгъэнхэр Урысые Федерацием Пенсиехэмкіэ ифонд ригъэжьагъ.

Джащ тетэу джы сервисэу «Страховать ашІыгьэ цІыфым иунэе кабинет» зыфиюрэр агъэфедэзэ цІыфхэм сыд фэдэрэ страховой пенсии ягьэгьэуцудыстых увет уветных опета атын алъэкlыщт. Ащ фэдэ шlыкІэм пенсие ягьэгьэуцугьэным фэшІ цІыфыр ышъхьэкІэ ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэ мыкІоми хъущтэу егъэпсы.

«Страховать ашІыгьэ цІыфым иунэе кабинеткІэ» икІыхэзэ пенсие ягьэгьэуцугьэным ехьылІэгъэ лъэІу тхылъыр аІыхыгъэным зыкъызэригъэлъэгъощтыр уплъэкІугъэн гухэлъым тегъэпсыкІыгъэу Урысые Федерацием исубъект 57-мэ ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэу ащыІэхэм ар ащагъэфедэ.

Урысые Федерацием ПенсиехэмкІэ ифонд мы шІыкІэм игъэфедэн гъэтхапэм щырагъэжьагъ. А палъэм къыщыублагьэу яунэ имыкІхэу нэбгырэ мини 5-м ехъу пенсионер хъугъэ. Піэлъэ благъэм «Страховать ашІыгъэ цІыфым иvнэе кабинет хагъэхьащт къэралыгьо пенсие обеспечением тегъэпсыкІыгъэу, ащ игъусэх социальнэ пенсиехэр, джащ фэдэу мылъку зыщызэ-ІуагъэкІэрэ пенсиер ягъэгъэуцугъэнхэм ехьылІэгъэ лъэІу тхыльыр тыгьэным ехьылІэгьэ сервисыр.

кабинеткІэ» пенсие ягъэгъэуцугъэным фэшІ лъэбэкъу заулэ шІыгъэн фае: лъэІу тхылъ зытырэм ехьылІэгъэ къэбархэр къыщыІогъэнхэ, пенсие лъэпкъыр ыкІи ар цІыфым зэрэлъагъэІэсыщт шІыкІэр гъэнэфэгъэнхэ фае. ПенсиехэмкІэ фонкъэбар хэгъэхъожьхэр зыгорэкІэ ищыкІагьэхэ хъумэ ыгьэфедэн ылъэкІыным фэшІ, лъэІу тхылъ зытыгъэм ителефон иномер е иэлектроннэ почтэ иадрес лъэlу тхылъым итхэгъэнхэр ищыкІагъ.

ЦІыфыр ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэ ышъхьэкІэ кІомэ зэрэщытыщтым фэдэу, пенсие фэгъэуцугъэным ифитыныгьэ иІэ зыхъущт мафэр къэсынкІэ зы мазэ къэнагъэу льэІу тхыльыр мы шІыкІэм тетэу ытын ылъэкІыщт.

Пенсиер къэлъытэгъэным лъапсэ фэхъух ПенсиехэмкІэ фондым ІэкІэлъ къэбархэр: Іоф

«Страховать ашІыгьэ цІыфым иунэе кабинет» ПенсиехэмкІэ фондым 2015-рэ ильэсым икъихьагъум щатупщыгъ. Пенсием кощтэу зыныбжь къэблэгьагьэхэм пенсие фитыныгьэу зэlуагъэкlагъэхэм нэlуасэ зафашlынэу ащ амал

дым испециалист пенсиер ипіалъэм ехъулізу ыкіи икъу фэдизэу ыгъэуцуным пае лъэlу тхылъ зытыгъэм ехьылІэгъэ

къареты.

зишІэгьэ піальэр, Пенсиехэмкіэ фондым ІэкІагъэхьэгъэ страховой тынхэр. ЗэкІэ а къэбархэр итых «Страховать ашІы-

гъэ цІыфым иунэе кабинет» иІэ сервисэу «Пенсие фитыныгъэхэу зэlукlагъэхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм. Ахэр ПенсиехэмкІэ фондым ІэкІегъахьэх ціыфым Іофшіэн къезытыгъэхэм ыкІи ахэм атегъэпсыкІыгъэу персонифицированнэ учетым ибазэ зэlуагъакlэ. Арышъ. зыгорэкІэ цІыфым ехьылІэгъэ къэбар горэхэр икъоу къыдамылъытагъэхэу къыщыхъугъэмэ, ахэр игъэкъужьыгъэнхэм фэш ІофшІэн къезытырэм нахь пасэу зыфигъэзэнэу амал иІ.

«Страховать ашІыгьэ цІыфым иунэе кабинет» ПенсиехэмкІэ фондым 2015-рэ илъэсым икъихьагъум щатІупщыгъ. Пенсием кІощтэу зыныбжь къэблэгъагъэхэм пенсие фитыныгъзу зэlyaгъэкІагъэхэм нэІуасэ зафашІынэу ащ амал къареты. Джащ фэдэу пенсие калькуляторэу нахь дэгъоу агъэпсыжьыгъэми ащ нэІуасэ зыщыфашІын алъэкІыщт.

> ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щы Іэм ипресс-къулыкъу

«Адыгэ макь» Бэдзэогъум и 28-рэ, 2015-рэ илъэс

Гухахъо зыхигъотэрэ Іоф

Бизнес ціыкіумрэ гурытымрэ Адыгеим анахь зыщызыушъомбгъурэ лъэныкъохэм ащыщ. Мылъку къэкІуапізу ар къыхэзыхыхэрэм япчъагъэ илъэс къэс нахьыбэ мэхъу. Анахьэу аужырэ илъэс заулэр ары хэпшіыкізу ащ зыхэхъуагъэр.

тым зягьэушъомбгьугьэным фытегьэпсыхьэгьэ республикэ программэм къыдыхэльытагьэу предпринимательскэ Іофыр езыгъажьэмэ е рагъэжьагъэм хэхъоныгьэ рагьэшІымэ зышІоигьохэм къэралыгьо ІэпыІэгьоу аратырэр ары ащ ушъхьагъу шъхьаІэ фэхъугъэр. ГущыІэм пае, 2014-рэ илъэсыр пштэмэ, сомэ миллион 360-м ехъу республикэм ащ пэІуигъэхьагъ. Ащ щыщэу сомэ миллион 90,4-р республикэ бюджетым къыхэкІыгь.

Ащ фэдэ къэралыгъо Іэпы-Іэгъу зэратыгъэхэм ащыщ унэе предпринимателэу ПэкІэшхо Заурбый. Ащ ибизнес цІыфхэм языгъэпсэфын епхыгъ. Нахь тэрэзэу къэпІон хъумэ, шым тесэу мэзыр къэзыкІухьэмэ, зызыгъэпсэфымэ зышІоигъохэм апай. Джырэблагъэ Заурбый игъэпсэфыпІэ тыщыІагъ. Къу-

Бизнес ціыкіум ыкіи гуры- тырэу Гавердовскэм пэмычыжьэу мэз гъунэм ар шигьэпсыгъ. Непи егъэпсы пІоми хъущт. Джыри щыкІэгъабэ зэриІэр ежьыми къеІо. БлэкІыгьэ илъэсым имэлылъфэгъу мазэ ары ныІэп ежь ыкІуачІэкІэ ар зыригъэжьагъэр. Мылъкушхо иІагъэп, нахьыбэр ыІашъхьэкІэ ышІыгъ. Охътабэ темышІэуи бизнесым федэ къыхьынэу ригъэжьагъ, ау зиушъомбгъуным мылъку ищыкІэгъагъ.

– Ахъщэ ІэпыІэгъу горэ къысатыныр зыми ышюшъ мыхъущтыгъэми, къыздэхъумэ сеплъынэу тхылъхэр згъэхьазырыгъэх, — ыІуагъ Заурбый. — Тхылъэу ищыкІагъэхэр бизнес-гупчэу Мыекъуапэ дэтым къыщысаІуагъ. Шъыпкъэ, ахэр угъоигъошІу дэдэу щытэп, ау ащ нэмык зыпари къин хэльэп. Ахъщэр къамытэу е зыфаlуагъэмрэ къатырэмрэ зэте-

кlыхэу зэраlорэри шъыпкъэп. Тхылъхэр згъэхьазырыхи, ахэм захэплъэхэм, къысатынэу къыстефэу къысаlуагъэм зыпари щымыкІэу къатыгъ.

БлэкІыгъэ илъэсым ыкІэм ахъщэ ІэпыІэгъур къыратыгъ. Джыри щыкlагъэхэр иlэхэми, ахъщэу къыфатІупщыгъэм лъэшэу ишІуагъэ къызэрэкІуагъэр кІегъэтхъы. Непэ изыгъэпсэфыпІэ шитф щиІыгъ. Мафэу тызщыкІуагъэм зызыгъэпсэфынэу къэкІуагъэхэм ахэр зэбгыращыгъагъэх.

> Шыр ыгъэІорышІэным фэкъулаеу, зызыгъэпсэфынэу къакІохэрэм ямызакъоу, шым тесынэу зэзыгъашІэмэ зышІоигъохэми Іоф адэтэшІэ, ыІуагъ Заурбый.

КІэлэцІыкІухэр бэу къыращалІэх, ахэм шыхэр якlасэх ыкlи шым узэрэтесыщтыр, зэрэбгьэзекІощтыр нахь шІэхэу къаІэкІэхьэ.

Заурбый шыхэр ицІыкІугъом къыщыублагъэу икІасэх, цІыфым ныбджэгъушІу зэрэфэхъухэрэм имызакъоу, псауныгъэмкІи шІуагьэ къатэу елъы-

тэ. Арышъ, ежьыркІэ мыр мылькукъэкІопІэ закьоу щымытэу, гухахъо зыхигъотэрэ Іоф. Заурбый Мыекъуапэ къыщыхъугъ, щапІугъ. Ащ фэшІ шыхэр ыІыгъынхэ амал иІагъэп, ау мыщ фэдэ бизнес зэхищэным кІэхъопсыщтыгь. Ильэс заулэкІэ узэкІэІэбэжьымэ ыуж ихьэгъагъ, ау ежь зэрэфаеу зэпыфагьэп. Арэу щытми, ыгу кІодэу чІимыдзыжьэу, нэужыми хэкІыпІэхэм альыхъугъ. Охътэ кlэкlым къыдэ-

хъугъэм егъэразэ, ау ащ къыщыуцунэу ыюрэп. Тапэкіэ имылъкукъэкІуапІэ зыригъэушъомбгъун, цІыфхэм агукІи апсэкІи зызщагьэпсэфырэ чІыпІэ дахэ ышІыным зэрэфэбэнэщтыр теубытагъэ хэлъэу къеlo. Мы уахътэм чlыгоу ыlыгъым ихэгъэхъон ыуж ит, тхылъхэр ыгъэ-хьазырыгъэх. Ар къыдэхъумэ, а чіыгоу къыратырэм зыгъэпсэфыпіэхэр щишіыщтых.

 Предприниматель Іофым ыуж уихьащтмэ, зыпари пэрыохъу къызэрэпфэмыхъущтыр сэ сшъхьэкІэ сыушэтыгъэшъ, теубытагъэ хэлъэу къэсІон слъэкІыщт, — къыкІигъэтхъыгъ Заурбый джыри зэ. — УгукІэ о уфаеу, ихъухьэгьэ гьэнэфагьэ уиІэу уфежьэмэ, къыбдэхъущт.

ЦІыфым шІоигъоныгъэ горэ иІэмэ, ар Іэпэдэлэл ымышІэу, теубытагьэ хэльэу ыуж ихьэмэ, щыІэныгъэм щыпхырищын зэрилъэкІыщтым, ІэпыІэгъунчъэуи къызэрэмынэщтым Заурбый ишыхьат. ІофшІэпІэ чІыпІэ ымыгьотэу, мылъкукъэкІуапІэ шымыІ у зыіохэрэмкі э мыр щысэтехыпІэ мэхъу. Ибизнес зиушъомбгъунэу, игухэлъышІухэр къыдэхъунхэу тыфэлъаlo.

ХЪУТ Нэфсэт. Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

КІэлэцІыкІухэр къэшъуухъумэх

Гъогъухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шІагъэхэм кІэлэцІыкІухэр зэрахэкіуадэхэрэм непэ обществэр ымыгъэгумэкіын ылъэкІырэп. Анахьэу ащ фэдэ тхьамык агъохэр нахьыбэу къызыщыхъухэрэр кІэлэцІыкІухэм языгъэпсэфыгъо зытефэрэ гъэмэфэ лъэхъаныр ары.

Ар къыдалъыти, АР-м и Къэралыгьо автоинспекцие икъулыкъушІэхэм щынэгъончъэным ибгырыпх ыкІи кІэлэцІыкІухэр къэзыухъумэрэ тІысыпІэхэм афэгъэхьыгъэу пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэхэр Мыекъуапэ щырагъэкІокІыгъэх.

Мыекъуапэ икІэлэцІыкІу поликлиникэхэм, кІэлэцІыкІу травматологическэ пунктым ыкІи перинатальнэ Гупчэм автоинспекцием икъулыкъушІэхэр ащыІагьэх, пэшІорыгъэшъ зэдэгущыІэгъухэр адашІыгъэх. Апэ къулыкъушІэхэр сабыйхэр къызыщагъэхъурэ сымэджэщым кІуагьэх, сабыир къызыхъугьакІэм къыщыублагьэу машинэм рагьэуцорэ хэушъхьафыкІыгьэ тІысыпІэхэмкІэ ахэр къэухъумэгъэнхэ зэрэфаер ныхэм агурагъэјуагъ.

КІэлэцІыкІухэр щынэгъончъэу машинэмкіэ къыращэкіынхэм пае ахэр къызэраухъумэн алъэкlыщт шlыкlэу щыlэхэр зэкІэ кІэлэцІыкІу ІэзэпІэ-зыгъэпсэфыпІэ учреждениехэм ащылэжьэрэ врачхэмрэ ны-тыхэмрэ къафаІотагьэх, ар къизы-ІотыкІырэ тхьапэхэр афагощыгъэх, ащ нэмыкізу социальнэ мэхьанэ зиіэ плакатхэр поликлиникэ чlэхьагьум щагьэуцугьэх.

Адыгэ республикэ кІэлэцІыкІу клиническэ сымэджэщым травматологиемкІэ иотделение чІэль кІэлэцІыкІvхэм апаий гьогурыкІоныр щынэгьончъэным фэгьэхьыгьэ социальнэ рекламэ палъагь.

КІэлэцІыкІухэмкІэ нахыжъхэр щысэтеидижд мехеІшуғуылуғу дехтишедек үеІпих зэ ны-тыхэм агу къагъэкІыжьыгъ. ЦІыфэу рулым Іусым ежь имызакъоу, ащ къыдисырэмкІи пшъэдэкІыжь ехьы. Арышъ, сакъыныгъзу хэлъыр нахь ыгъэлъэшын фае, анахьэу сабыйхэр къадисыхэ хъумэ. Гъогур щынэгъончъэу щытыныр — зэкІэ водительхэм япшъэрылъ.

КІАРЭ Фатим.

Бэдзэогъум и 1-м кІуачІэ яІэ хъугъэ

ХэпшІыкізу тиахъщэ къытфагъэнэжьыщт 2015-рэ илъэсым ибэдзэогъу и 1-м кlyaчlэ зиlэ хъугъэ Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэхэм. Ахэр алъэlэсых медицинэ, коммунальнэ, банк ыкІи транспорт хъарджхэм.

Интернет-аптекэхэр хэбзэнчъэх

Іэзэгъу уцхэр щэгъэнхэм ылъэныкъокІэ интернет-пиратствэм бэнэныгъэ ешІылІэгьэныр Урысыем щырагьэжьагь. Ащ къикіырэр ахэр хэбзэнчъэ щэкіо сетым -печтерет умыльэкІынэу зэрэгьэпсыгъэщтыр ары. Іэзэгъу уцхэр зыщэхэрэ сайтхэр зэфашІыщтых, етІани хьыкум унашъом ыпэкІэ. Джащ тетэу агьэнафэ «Іэзэгьу уцхэр щэгьэнхэм ехьылІагь» зыфиlорэ хэбзэгьэуцугьэм фашlыгъэ зэхъокІыныгъэхэм. Ащ къикІырэр шІуагъэ къэзымытырэ Іэзэгъу уцхэм цІыфхэм хьаулыеу ахъщэ зэрапэІуамыгъэхьащтыр ары. Аптекэ сетьхэм я Урысые ассоциацие игъэцэкІэкІо директорэу Нелли Игнатьевам къызэри-ІуагъэмкІэ, хэбзэгъэуцугъэм ишапхъэхэм зэрагъэнафэрэм тетэу интернетаптекэхэр тихэгьэгу итыхэп. Ау сыд фэдэ Іэзэгъу уци, Урысыем щамытхыгъэхэри зэрахэтыхэу, сетымкІэ къэпщэфын плъэкІыщт. А ІофшІэныр хэбзэнчъэу щыт нахь мышІэми, ащ пае зыми пшэдэкІыжь ыхьырэп.

«Іэзэгъу уцхэр зыщэнхэ зылъэкІыщтхэр аптекэ организациехэу лицензие зи/эхэр ык/и ащэрэ препаратхэмк/э пшъэдэкІыжь зыхьыхэрэр, аптекэ закъохэр ары ныІэп», — къыгъэтэрэзыжьыгъ ащ. — Хьыкумым иунашъокІэ сайтхэр къагъэуцунхэу зэрэщытым къыхиубытэрэп Іэзэгъу уцхэр къафагъэнэнхэм пае интернет-аптекэхэм явитринэхэр зэрагьэфедэрэ сервисхэм. Къызэраригъэгъэнагъэм ыуж цІыфыр кІуи Іэзэгъу уцыр къыщищэфын ылъэкІыгъэмэ, ащ фэдэ интернет-витринэм Іоф ышІэн фитэу къекІы.

А хэбзэгъэуцугъэм тегъэпсыкІыгъэу Іэзэгъу уцхэм яобразецхэм яфармокопейнэ стандартхэм ыкІи зы Іэзэгъу уцыр нэмыкі уцымкіэ зэблэпхъун плъэкІынэу зэрэщытым ехьылІэгъэ типовой инструкциехэм яреестрэхэр зэхащэщтых. Ар ищык агъэу щыт дунэе шапхъэхэм адиштэу тихэгъэгу ишапхъэхэр гъэпсыгъэнхэм фэшІ. Стандарт пстэури зы гухэлъ зыфэлажьэрэр: товархэр алъыгъэ Іэсыгъэнхэм хэлэжьэрэ пстэуми яІофшІэн Іэзэгъу уцхэм ядэгъугъэ щыгъэпытэгъэныр ары.

Ащ нэмыкіэу, узыр хэзыгьэжъукіырэ препаратхэм ярецептхэм піальэу яіэр мэфи 5-м къыщыублагъэу мэфэ 15-м нэсэу агъэпсыгъ. РецептыкІэ къырябгъэтхыкІыным фэшІ бгъэфедэгъэ ампулэхэмрэ уцыр зыкІоцІыщыхьэгьагьэмрэ яптыжыынхэу джы ищыкІэгьэжьыщтэп.

Джыри зы ІофыгъуакІ. Ар зыфэгъэхьыгъэр узым зэригьэгүмэк ырэр къэзыгъэлъэгъорэ нэшанэхэр зэплъэгъулІэнхэу шыт сымаджэм үнэм шеlэзэнхэм фэшІ ищыкІэгьэ амалхэр рамыгьэгьотхэу сымэджэщым къычатхыкыжыын фимытхэу зэрагъэнэфагъэр ары.

Зифэтэр счетчик имытхэм тазырэу атыралъхьэрэм хэхъощт

Зифэтэр счетчикхэр изымыгъэуцуагъэхэм тазыр ателъхьэгъэным изичэзыу піалъэ бэдзэогъум къыщежьэ. Ахэм ясчетхэм щылэ мазэм электричествэмрэ псымрэ апае арытхэгъэ пчъагъэхэм проценти 10-у ахэхъогъагъэмэ, бэдзэогъум процент 20-кlэ нахьыбэ хъущтых.

- Бгъэфедагъэр зыфэдизыр къэзылъытэрэ приборхэр уиунэ зибгъэуцохэкlэ уасэхэмкlэ лые птыщтэп, — теубытагьэ хэльэу къаю хэбээ юфышюхэм. Ахэм къызэралъытагъэмкІэ, нэбгырищ хъурэ унагьом иунэ приборхэр зыригьэуцохэкІэ илъэси 6-м къыкІоцІ сомэ мин 200 къыгъэнэжьын ылъэкІыщт. Сыда пІомэ нэбгырэ телъытэ шапхъэхэм атемыгъэпсыкІыгъэу, бгъэфедагъэр зыфэдизым тетэу уасэхэр птыщтых.

Ар анахь игъо дэдэу зыщыхъурэр гъэмэфэ лъэхъанэу коммунальнэ фэloфашІэхэм ауасэхэм зыщахахъорэр ары.

Бэдзэогъум гурытымкІэ Урысыем электричествэр проценти 8,5-кІэ, псыр проценти 9,1-кІэ, фабэр проценти 8,4-кІэ, газыр проценти 7,5-кІэ нахь лъапІэ щыхъугъэх.

Коммунальнэ фэlо-фашlэхэм ауасэхэр илъэсым къыкоці зэгьогогьу нахь къамыІэтынхэу загъэпсыгъэр илъэс заулэ хъугъэ.

Муниципальнэ образование пэпчъ щыпсэухэрэм атырэм зэхъокІыныгъэхэр зэрэфашіыхэрэр нахь макізу ыгъэпси, Правительствэм ыухэсыгъ уасэхэр псынкіэу зэрэзэхъокіыхэрэм ціыфхэр щыухъумэгъэнхэм ишІыкІэ. Джы коммуналкэм уасэу иlэхэм зэрахахъорэр ахъщэм ыкlуачlэ къызэреlыхырэм нахь жъажъэу агъэпсыгъ. «Тэ тикоммуналкэ нахь пыут зэрэдунаеу щыбгъотыщтэп, — къыlуагъ псэолъэшlынымкlэ ыкІи унэ-коммунальнэ хъызмэтымкІэ министрэм игуадзэу Андрей Чибис. -Европэм ебгъэпшэн хъумэ, тэ типс фэди 5-кІэ, фабэр — фэди 3-кІэ нахь пыутых. Коммуналкэр ащ нахь пыутэу бгъэпсын плъэкІыжьыщтэп». Тарифхэм захахъокІэ къытырэм щыщ Іахь инфраструктурэр гъэкІэжьыгьэным пэІохьэ ыкіи ащ ишіуагъэкіэ тапэкіэ коммунальнэ фэlo-фашіэхэм ядэгъугъэ зэрэхэхъощтым имызакъоу, ахэр нахь пыут хъунхэ алъэкІыщт. «Зыщыбгъэгъупшэ хъущтэп фэlo-фашlэхэр зэрагьэцакІэхэрэм идэгьугьэ хэгьэхьогьэныр пстэуми апэ игъэшъыгъэн фаеу зэрэщытыр. Ащ пае рыкІуапІэхэмрэ кранхэмрэ ахъщэ ахэлъхьэгьэн фае», — хигьэунэфыкІыгъ министрэм игуадзэ.

Зыгъэхьазырыгъэр СЭХЪУТЭ Нурбый.

Хьакіэр адыгэхэм зэрагъэлъапіэрэр

(ИкІэух).

Ижъырэ адыгэхэр зышыпсэущтыгъэ чІыпІэм мы мафэм адыгэ мэкъамэр щыжъынчыгъ. Лэгъо-Накъэ зыщыбгъэзэщтым дэжь шъоф псаур хьакІэщ фэдэу зэхэщакІохэм агъэпсыгъ. Адыгеим щыпсэухэрэм анэмыкІэу, нэмыкІ чІыпІабэхэм къарыкІыгьэхэр мыщ къекІолІэгьагъэх. Адыгэхэм зэряхабзэу, хьакІэр зэрагьэльапІэрэр ахэм зэхашІагъ.

Іофтхьабзэм къекІолІагъэхэм ахэтыгъэх Адыгеим и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, депутатхэр, нэмыкІхэри.

- Зекюным зегьэушъомбгъугъэным епхыгъэ Іофыгъоу зэхатщэхэрэм мыщ фэдэ юфтхьабзэхэм чІыпІэ гьэнэфагьэ щаубыты. Республикэм иимидж зыкъегъэ Іэтыгъэным, зыщызыгьэпсэфынэу къак юхэрэм япчъагъэ хэдгъэхъоным апае зэхахьэхэр тшІынхэ, мэфэкІхэр цІыфхэм афызэхэтщэнхэ фае, къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Адыгеир зекІоным зэрэфытегъэпсыхьагъэр нэмык шьокІохэрэм япчъагъэ нахьыбэ зэрэхъущтым зэрэдэлажьэхэрэр АР-м зекІонымрэ зыгъэпсэфыпІэхэмрэкІэ и Комитет итхьаматэу Къэлэшъэо Инвер къыхигъэщыгъ.

— Мыщ фэдэ Іофтхьабзэхэр тиреспубликэ нахьыбэрэ щызэхэтщэнхэу Адыгеим и ЛІышъхьэ къытфигъэпытагъ, — къы-Іуагь ащ. - Тиреспубликэ зыщызыгъэпсэфынэу къэкІуагъэхэм ядгъэлъэгъущт, шэн-хэбзэ дахэхэр зэрэтиlэхэр, цІыфхэр зэрэтхьакІэшъухэрэр, тилъэпкъ къашъохэр, лъэпкъ гъомылапхъэхэр ядгъэшІэщтых. Адыгеир ціыкіуми, гъэшіэгъонэу тиіэр бэ. Мэкіэ-макіэу чіэнагъэ хъурэ адыгэ шэн-хабзэхэр зыгу къэзыгъэкІыжьы, тилъэпкъ итарихъ нэІуасэ зыфэзышІы зышІоигъо пстэури мы мафэм фестивалым къекІолІагьэх. Іофтхьабзэр ижъырэ лъэпкъ къашъоу «ИслъамыемкІэ» къызэ-Ivaхыгъ.

Адыгэхэм къэшъо дахэу яІэхэм зяплъыхэ нэуж хьакІэу Іофтхьабзэм къекІолІагъэхэм -ен мехноспешест носпестеста Іуасэ зафашІыгь. Къалэу Мыекъуапэ къикІыгъэ Гумэ Ларисэ мэзаем мыщ щыкІогъэгъэ фестивальми хэлэжьэгьагь. Дылъырхэм нахь ащызэлъашіэным, шъэ, тыжьын Іуданэкіэ хэзыахэм къарыкіхэу тичіыпіэ да- дыкіырэ бзылъфыгъэм иіэпэхэхэм защызыгьэпсэфынэу къа- Іэсэныгьэ пстэуми ашІогьэшІэ-

гъоныгъ. Илъэс 15 фэдиз хъугъэ мыщ зыпылъыр. ИжъыкІэ агъэфедэштыгъэ пкъыгъохэр ныбжьыкІэхэм зэрашІогъэшІэгъоным ар егъэгушІо. Фаехэм зэкІэми ишІэныгъэхэмкІэ адэгуащэ.

Патыкъо Айдэмыр музыкальнэ Іэмэ-псымэхэр зишІыхэрэр илъэси 10 хъугъэ.

– Лъэпкъ музыкальнэ Iэмэ-

хэм къягъэтІылъэкІыгъэ сурэтхэм ядэхагъэ нэр пІэпехы. Мыщ шылэжьэрэ Ирина Погодинам къызэрэтфиІотагъэмкІэ, илъэси 10-м ехъугъ сурэтшІыным зыпылъхэр. А уахътэм къыкІоцІ къэлэ, республикэ зэнэкъокъоу зыхэлэжьагьэхэр бэ, хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэри мымакІэу къафагъэшъошагъэх. ЧІыопсым идэхагьэ зэральэгъурэр къизыІотыкІырэ сурэтхэр непэ фестивалым къырахьылІагъэх. Сурэт пэпчъ гупшысэ гъэнэфагъзу халъхьагъзр фестивалым къекІолІагьэхэм зэхашІэнэу мэгугъэх.

рэм и Унэу дэтым иІофышІэ-

Адыгэхэм лІэшІэгъу пчъагъэ хъугъэу агъэфедэрэ къалмыкъщаим, адыгэ къуаем, хьалыжъо зэфэшъхьафхэм, пастэм ыки нэмык гъомылапхъэхэм ядэгъугъэ фестивалым къекІолІэгъэ хьакІэхэм ауплъэкІугъ.

AP-м мэкъу-мэщымкlэ и Министерствэ кіэщакіо зыфэхъугъэ адыгэ къуаем имэфэкІи этнофестивалым къыдыхэлъытэгъагъ. Ар я 6-у республикэм щызэхащэ. Адыгэ къуаем шІуагъэу пылъыр, ар зэрипхыщтым, шъэфэу хэлъхэр хьакІэхэм

— Щэр къэбгъажъо хъущтэп, тІэкІу дэдэ зыкъиІэтынэу къызыригъажьэкІэ, машІоу кІэлъыр нахь цІыкІу пшІыжьынышъ, мэкІэ-макІэу къоепсыр къашыкъымкІэ хапкІэзэ, къуаер ипхыщт, — elo бзылъфыгъэм.

Охътэ кіэкіым къыкіоці къуаер ышъхьагъ къытени, къоепсыр ычІэгь хъугьэ. Къуаеу рихыгъэм тегъэпсыхьагъэу лагъэр къышти, къыхихыжьырэм щыгъу хитакъозэ, ащ рилъхьагъ. ТІэкІурэ ежи, фэІазэу зэпыригъэзагъ. Къуаер хьазыр зэхъум, ащ идэгъугъэ къекІолІагъэхэр еплъыгъэх, алъэгъугъэр ашІогъэшІэгъонэу, унэм кІожьхэмэ, ежьхэми ашІын мурадхэр ягьогу льагьэкІотагь.

Адыгэхэм анэмыкі ціыф лъэпкъхэми адыгэ къуаер зэрэрахышъурэр зызэхэтэхым, тымыгъэшІэгъон тлъэкІыгъэп.

— Илъэси 10-м ехъугъ адыгэ къуае сэр-сэрэу зисхырэр, къытфеlуатэ Алексей Тетехиным. — Силъэпкъ гъомылапхъэу щытэп, ау ащ ишІын сигуапэу сыпылъ. Чэмхэр зысіыгъыр бэшІагъэ. Апэрэ уахътэм щэр сщэщтыгьэ. Ар ильэс пчъагъэрэ зыфэсщэгъэ адыгэ бзылъфыгъэм ипсауныгъэкІэ зэкІэкІуагъэу, нахыыбэрэ къуае римыхыжьыщтэу ыІуагъ ыкІи ар зэришІыщтыгьэр къысигьэлъэгъугъ. Джащ къыщегъэжьагъэу къоеихыным сишъыпкъэу сыпылъ хъугъэ.

Адыгэ лъэпкъ шхынхэм яІэшІугьэ зэзыгьашІэ зышІоигьохэми ащ фэдэ амал яІагъ. Тинэпльэгъу къыридзагъ тятэжъ піашъэхэр зыкіэрысыгъэхэ іэнэ лъэкъуищым шхын зэмылІэужыгъохэр тетэу зэрэщытыр. Щэлэмэ гъэжъагъэхэр, гуубатэхэр, къояжъэ, нэмык лъэпкъ шхынхэр зыІыгъ бзылъфыгъэу фестивалым къекІолІагъэм гущыІэгъу тыфэхъугъ.

— Адыгэхэм ижъырэ адыгэ -ы мехетава усныхш бзэм къекіоліэрэ хьакіэхэр нэІуасэ афэтшІыныр ары гухэльэу тиlагьэр. Тинахыжъ-

псымэхэр зышІырэ, зэлъашІэрэ ГъукІэ Замудин дэжь шыкІэпщынэм ишІын зэзгьэшІэнэу сыкІогъагъ, — еІо Айдэмыр. — ПхъэкІычым, шыкІэпщынэм яшІын ащ шіэхэу къысіэкіигъэхьагъ. СыгукІэ сызыфэщэгъэ Іофыр къызэрэзгъотыгъэр зызэхэсэшІэм, сиІофшІэн лъызгъэкІотагъ. ИжъыкІэ агъэфедэштыгьэ нэмык Іэмэ-псымэхэми сафежьагь. Адыгэ уанэр ижъыкІэ зыфэдагьэр зэзгьэльэгьуи, ащи ишІыкІэ къызІэкІэзгъэхьагъ.

Адыгэхэм агъэфедэрэ Іэмэпсымэхэр ежь ыІэ къыхьы зэрэхъугъэм зэрэрыгушхорэр Айдэмыр къытиlуагъ.

Гостэкъо Руслъан Гавердовскэм къикІыгъ. Кушъэ зэфэшъхьафхэр, Іэнэ лъэкъуищыр, къошын ыкІи пхъэм хэшІыкІыгъэ Іэмэ-псымэ зэмылІэужыгъоу ежь ыІэкІэ ышІыгъэхэр фестивалым къырихьылІагъэх. ИІофшіагьэхэм кіэ, гъэшіэгьон горэ зэрахилъхьащтым Руслъан ыуж ит.

Къалэу Мыекъуапэ культу-

арагъэлъэгъугъ. Мы гъомылапхъэм фэгъэхьыгъэ апэрэ фестивалэу зэхащэгъагъэм текІоныгъэ къыщыдэзыхыгъагъэу, Очэпщые къикІыгъэ Къэзэнч Гощнагъо хьакІэхэм апашъхьэ къуае шырихыгъ

Адыгэ къуаем шІуагъэу пыедеІшымых едестуІшеІи едмыст тишъолъыр имызакъоу, Урысые Федерациеми, ІэкІыб къэралхэми арысыжьэп пІоми хэукъоныгъэ хъущтэп. Къуаер ижъырэ адыгэ шхынэу зэрэщытыр лъэпкъым итарихъ къыхэщы, нафэ къешІы.

— Къуаер зыхэпшІыкІыщт щэм мэхьанэшхо иІ, — къекІолlагъэхэм Гощнагъо къафеlуатэ. — Къуаер ІэшІоу, дэгьоу ипхыныр псынкlагьоп. Щэр къэстырыфэ къоепсым игъэхьазырын тыфежьэ. Къоепсыр хафэ зыхъукІэ, къуаер пхъапхъэу, пытэу хъущт. Арышъ, ащ лъэшэу улъыплъэн фае.

Лъэбэкъоу ыдзырэ пэпчъ къыкІэрыуцуагъэхэм бысымгуащэм къафејуатэ.

СЫДИГЪУИ зэхашагь

хэм нахь агъэлъапІэщтыгъэу тыгъэкІэ гъэгъугъэ адыгэ къое такъырхэр піастэм хэлъхэу

Этнофестивалым цІыф лъэпкъ зэфэшъхьафыбэ зэрипхыгъ. Сирием, Тыркуем ыкІи нэмыкІ

> къэралыгъохэм къарыкІыжьыгъэ тилъэпкъэгъоу республикэм щыпсэоу бэ тапэ къифагъэр. Ахэтыгъэх ахэм фестивалым зытырагъафэу Адыгеим къэкІуагъэхэри.

Хьаткъо Хьафизэт Ду-

бай къикІыгъ, фестивалым игуапэу хэлажьэ. Ар ящэнэрэу Адыгеим къэкІо. НэмыкІ къэралыгъо щэпсэух нахь мышІэми, тилъэпкъэгъухэм адыгэ культурэр, шэнхабзэу тиlэхэр зэраІэкІэмызыгьэр бзылъфыгьэм къытиlуагъ.

Евгения Готовшиковар Мыекъуапэ щэпсэу. Непэрэ фестива-

лыр зэрэщы эщтыр зызэхехым, игуапэу къэкІуагъ. - Илъэсыбэрэ Камчат-

кэ Іоф щысшіагь, ильэси 4 хъугъэ Мыекъуапэ сыкъызыкІожьыгъэр. Мыш фэдэу цІыф лъэпкъ зэфэшъхьафхэр зышызэхахьэхэу, гушы]эгъу зыщызэфэхъухэрэ Іофтхьабзэхэм гур къыдащае. Фестивалым зызэрэщызгъэпсэфыгъэм имызакъоу, сишІэныгъэхэми ахэзгьэхъуагь. Адыгэ къуае зэрэрахырэм сеплъыгъ ыкІи къэкІvагъэх.

Адыгеим сызэрэщыщыр сызхэсхэм ашІэ, тилъэпкъкІэ шэн-хэбзэ дахэу тиlэхэр афэсэІуатэх, — еІо Саидэ. — Не-

хэр садэжь къызыкІохэкІэ, къуае афисхынышъ, язгъэшхыщт, къыІуагъ Евгение. Адыгэ Республикэм щыщэу,

зэлъашІэрэ археологэу Тэу Аслъан лъэпкъ нэшанэ зиІэ Іофтхьабзэу республикэм щызэхащэхэрэм ахэлажьэ. Лъэпкъ культурэр къэнэным, ныбжьыкІэхэм ар ашІэным апае мыщ фэдэ зэіукіэхэм мэхьанэшхо зэряІэр игущыІэ къыщыхигъэ-

зэзгъэшІагъ. Джы сикъорэлъф-

– Адыгэ Республикэм зэфэшъхьафэу лъэпкъ пчъагъэ щэпсэу, ахэр зэрэшІэнхэм, зыкІыныгъэ, зэгурыІоныгъэ азыфагу илъыным мыщ фэдэ зэхахьэхэр фэlорышlэх. Адыгэ нэшанэ зыхэлъ Іофтхьабзэм нэмыкі ціыф лъэпкъхэр къызэрекІолІагъэхэр тигуапэ хъугъэ. Ахэм адыгэ къашъохэр зэралъэгъугъэм, мэкъамэхэр зэрэзэхахыгъэм имызакъоу, пхъэм Іоф дэзышІэхэрэми, дышъэ ІуданэкІэ хэзыдыкІыхэрэми нэІуасэ афэхъугъэх, къыІуагъ Аслъан.

Пэрэныкъо Саидэ инасып Францием щигъотыгъэу илъэс

11 хъугъэу ащ щэпсэу. Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо уахътэр къызысыкІэ, иунагъо игъусэу Адыгеим янэ-ятэхэм адэжь къэкІо. Адыгэхэм якультурэ къизыІотыкІырэ фестиваль зэрэзэхащэщтыр зызэхехым, гушІуагъэ ыкІи ишъхьэгъусэрэ ипшъэшъэжъыерэ игъусэхэу ащ

ар зэрэдэгъур тэшіэ.

пэ сишъхьэгъусэрэ сипшъашъэрэ тилъэпкъ Іэмэ-псымэхэр, тикъашъохэр, тилъэпкъ шхынхэр зэрянэрылъэгъум сырэгушхо.

Адыгеим апэрэу къэкІуагъэхэу мыщ фэдэ фестива-

лым тефэгъэ куп пчъагъэми таlyкІагъ. Чэфыр анэгухэм къакІихэу, алъэгъурэр зэкІэ ашІогъэшІэгъонэу ахэм къакІухьэщтыгъэ. Къалэу Орел къикІыгъэхэу яныбджэгъухэм адэжь къэкІуагъэхэм гущы-Іэгъу тафэ-

хъугъ. — Тишэнхабзэхэр,

тилъэпкъ шхынхэр, лъэпкъ шъуашэхэр зэфэшъхьаф дэдэх, elo Марина Рахитинам. — Музыкальнэ Іэмэ-псымэу адыгэиностеІшестоІшт дехеІк мех хъугъэх, ахэр зэрэбгъэфедэщтхэр къытфаютагъ. Тивахьылхэм, тигупсэхэм лъэпкъ нэшанэ зиІэ шІухьафтынхэр афэтщэфыщтых.

Курганинскэ районым щыщ Никишинхэм фестивалыр зэрэщыІэщтыр зызэхахым, ясабыйхэр ягъусэхэу къэкІуагъэх.

· Мыщ фэдэ Іофтхьабзэхэр блэдгъэкІыхэрэп, тигъунэгъу адыгэхэм яшэн-хабзэхэр тшІогъэшІэгьоных, ялъэпкъ шхынхэр тикІасэх. Анахьэу адыгэ къуаер ары зэрэунагьоу тыгу рихьырэр, псауныгъэмкІэ

Зыныбжь мэзихым ехъугъэ Викторие адыгэ къуаер икlасэу

зэришхырэр нэрылъэгъу тфэхъугъ.

ЗэхэщакІохэм пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыгъэр къадэхъугъэу алъытэ. Дунаир зэрэфэбэ дэдагьэм емыльытыгьэу, ащ цІыфыбэ къекІолІэгьагь. КъэІо-

гъэн фае бэдзэогъум и 24-м къыщегъэжьагъэу и 26-м нэс информационнэ-рекламнэ тур Адыгеим зэрэщыкІуагъэр. ЗекІоным епхыгъэ агентствэхэу Краснодар, Ставрополь, Ростовна-Дону, Севастополь, Чебоксары ащыІэхэм ялІыкІохэр, къэбарлъыгъэІэс амалхэм Іоф ащызышІэхэрэр республикэм щыІагьэх. Ахэр зэкІэмкІи нэбгырэ 23-рэ хъущтыгъэх. Тиреспубликэ чІыпІэ дахэу иІэхэр арагъэлъэгъугъэх, фестивалым хэпэжьагъэх.

— Непэрэ фестивалым мэхьанэшхо иІэу сэлъытэ, сыда пІомэ къелгъэблагъэхэрэм алъэгъурэр, гупшысэу ашІыгъэхэр зэрифэшъуашэм фэдэу якъалэ щыпсэурэ цІыфхэм алъагъэІэсыжьыщт ыкІи ащ ишІуагъэкІэ тиреспубликэ зыщызыгъэпсэфынэу къакІохэрэм япчъагъэ хэхъонэу тэгугъэ, — ею Ольга Ивановам.

Республикэм щыпсэурэ лъэпкъ зэфэшъхьафхэм якъашъохэмкіэ, орэдхэмкіэ Іофтхьабзэр лъагъэкІотагъ. Адыгеим ятІонэрэу щырагьэкІокІырэ фестивалыр къекІолІэгъэ пстэуми агу рихьыгь. ЫпэкІи лъэныкъо зэфэшъхьафхэм афэгъэхьыгъэ этнофестивальхэр республикэм щашІынхэу гухэлъ яІ.

> ПІАТІЫКЪО Анет. ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

непэ къыздэтхьыгъ. Ащ нэмыкіэу, къуаем хэшіыкіыгьэ гьомылэпхъэ зэфэшъхьафхэри къэтшЫгъэх. Джэнчыр сылигъуи адыгэхэм якІэсагъ ыкІи ащ шхыныгъо зэфэшъхьафхэр хашІыкІыщтыгъэх. Джащ фэдэу тэри ащ бэ зэтефыгъэу хэтшІыкІыгъэр ыкІи тигуапэу фестивалым къекІолІагьэхэм апэдгъохыщт, — къытиІуагъ Тэхъутэмыкъое районым къикІыгъэ Гунэе Светланэ.

- Мыщ фэдэ Іофтхьабзэхэм тигуапэу тахэлэжьэ зэпыт, къе о Ордэкъо Екатеринэ. — ПшъэдэкІыжьэу ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Адыгпродукт» зыфигорэм къндигъэкТырэ адыгэ къуаехэр, дэжъые зэфэшъхьафхэр зыхэлъ шъооу сэ къыздэсщагъэр ары непэ цІыфхэм апэдгъохырэр. Ахэм шІуагъэу ахэлъыр пстэуми дэгъоу ашІэ. Шъоум уз пчъагъэ егъэхъужьы.

«Адыгэ макь»

Джыри си Едэпсыкъоешхо СЫДЭТ

(КъызыкІэлъыкІорэр бэдзэогъум и 22-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

СыгучІэ нэсэу сыгу пипІытыкі у сыщытызэ, чъыг шъхьапэм щызэрэгьэджэгурэ бзыу цІыргъ макъэм зыкъысигъэшІэжьыгъ. МэкІэ-макІэу нанэ сыкъекІуалІи ылъапэ дэжь сетіысэхыгь. Зэчырхэр къаіох, Тхьэм елъэlух. Тэри «Амин» тіозэ тадельэіугь. Шъхьаджи къыздихьыгъэ гъомылэр зэхалъхьи тыщызэдэшхагъ.

Зэрэчылэу хьаблэ пэпчъ хьацэнысэр къыращэкІынэу зэдашти, тыкъызэбгырыкІы-

ТыкъызэкІожьым, хьацэнысэр къызэхаlулІи тфэпагъэ, нахьыжъэу тхэтхэр кlэуцохи, ауж титэу тежьагъ. Унагъо пэпчъ тыІухьэмэ, «Хьацэнысэр къэтэща, ощхыр бабэу къерэщха» тІозэ тыкъекІокІы. Унагъоу тызыТухьэрэ пэпчъ къытпэгушІуатэхэу щэлэмэ ІэшІухэр къытатымэ, псыр къыттыраутхэзэ хьацэнысэр къетщэкІыгъ.

ГъэшІэгъоны, хьэблэ цыпэм джыри тынэмысызэ, тыгъэ ощхыр бзыбзэу къытІупщыгъ. КІэлэцІыкІухэм тызэрэгъэджэгухэу ощх фабэм тытхъэжьэу КЪЭТЭЧЪЫХЬЭШЪ ТЫХЭТ, НЫОХЭМ ошъогум зыфагьэзагьэу «Тхьэшхом тызэхихыгь, шыкур», aloзэ гушІощтыгъэх. Лъэпкъым ылэжьыгъэу лІэшІэгъу пчъагъэхэм зэрихьэгъэ фэlo-фэшlэ Іофтхьэбзэ зэфэшъхьафмэ мэхьанэшхо яІ. Ошъогум сыдэущтэу тызэхихра, сыд кІочІэ ина тызыІыгъыр? ЕгъэшІэрэ упчІэу джэуап зимыІэр къэ-

ХэпІэжъэу нанэ зэрысыгъэр чылэ гузэгум итыгъ, ар къыбгынэн, кошын гухэлъ иlагъэп. Зэунэкъощхэу унэгъуиплІэу зэпэІусыгьэх. Джамболэт, ТитыукІэ еджэщтыгъэх, шъэуищрэ пшъэшъиттурэ итагъ. Сэфэроыи (Чахъу) раІощтыгъ, шъэуищрэ пшъэшъиплІырэ хъущтыгъэх. АнахыыкІзу Хьаджмосэ лъфыгъэ иlагъэп, ишъэо цlыкlуитlу къэмыхъухэу лІэжьыгъэх. Хьаджмосэ янэ лъэхэсыгъ. Ащ Цац ыцІагъ. Арыти, нанэ игуащэ ыцІэ къыІощтыр хэгъэкІыри, тышхэ зыхъукІэ, «цацэ къысэшъут» ымыlоу, «гъучІыр къаштэ» ыІощтыгъ. Хьаджмосэ шъхьэгъусэ иІагъ, ар Гъобэкъуае щыщыгъэти, ахэсыфэ ГъобэкъуаекІэ еджэщтыгъэх. КъызэраІотэжьырэмкІэ, егъэлыягьэу къэбзагъ. Зэгорэм цыхьан лъэІуакІоу къекІокІырэр ядэжь къыІухьагьэу икъэбзагьэ зелъэгъум, «Мы щагур зэрэбзыяхьыгъэмкІэ егъашІэми сабый къыдэмыхъон», — ыІогъагъ. ЗэриІуагъэуи хъугъэ.

Нанэ шъузабэу къызэнэм, кІэлэбыныр гъаблэм хэзыщыжьыгъэр ипщыкъоу Хьаджмос. Хьаджмосэ колхозэу «Ударникым» итхьамэтагъ ыкlи парторгэу иІагь. Тятэ къызэриютэжьырэмкіэ, чэщыр хэкютагъэу къэкІожьыгьэми, тышхагъэмэ тымышхагъэмэ зэримыгъашІэу гъолъэу чъыежьыщтыгъэп.

Хьаджмосэ имызакъоу, зэшищыр апэрэхэм ащыщэу Совет хабзэм гоуцогъагъэх. ТилІакъо зыгорэм фэпщылІыгьэу е унэ-Іутыгъэу щытыгъэп. Ашъхьэ фэлэжьэжьыхэу, зыфырикъужьыхэу щыІагьэх, ау бай къытхэкІыгъэп. Ащ фэгъэхьыгъэу тилІакъо къэбар гъэшІэгъон

ЛІэшІэгъуа, зэман чыжьа узэкІэІэбэжьымэ, Хъотмэ яныо горэм Уаипчъэр зэкъоугъоу зелъэгъум, псынкізу тыриюгъагъ: «Типый тытекІонэу, тибылым мыбэнэу, хьадэм темытэнэу, машІом темычъэнэу». Непэ къызынэсыгъэми тиlуагъэ тэгъэцакіэ, нысакіэ ліакъом къызыхахьэрэм, гурагъаІо. Сыд фэдизэу тилІакъо ыцІый къыритхъыжьэу лэжьагъэми, байи хъухэрэп, ау тфикъущтым тытет. Арышъ, пэсэрэ ныом илъэІу бэрэ агу къэкІынэу мэхъу. Нанэ инысэ гурыт Іуагъэр афимыштэу бэрэ Іоф «Шъухьэрамти зытешъулъ-

хьажьыгъ, хьадагъэм зи сымыІыгъэу сыдэущтэу сыдэхьан?» — ыlуи ямыдэlоу зыфежьэм, шъхьаныгъупчъэ пэјухъом къыкјани, унэ кјоцјыр истыкІыгъагъ. Ау ащи къыщымыуцузэ ипшъэшъэ закъо ыІэ машІом зестым ыуж хинэжьыгъ. БэмышІэу Адыгэкъалэ сянэ-сятэхэр зыщыпсэурэ хьаблэм тхьамыкІэгъошхо къыщыхъугъ. Тигъунэгъу ЦІыкіухэм ящыгъыніухыжь пщэрыхьакІохэр зэрэпщэрыхьэхэрэ газ оалоныр къахауи оэлахь къяхъулІагьагь. Сэри сыкІуагьэу ащ сырихьылІэгъагъ. Уцхэр ящык агъзу тигъунэгъу бзылъфыгъэр тадэжь къызыдахьэм, щтагъэм тыхэтэу сшыпхъу къызэкІиугъуайи уцыр зыретым, тятэ сымаджэу адрэ унэм илъыгъэти, къычІэджыкІыгъ: «МашІом тетэрэп, течъэрэпышъ, хъутэп шъушіэрэр!» Бзылъфыгъэм «Ащ фэдэ Іуагъэ шъутелъмэ, адэ хъунба!» ыІуи, уцхэр къытитыжьи дэкІыжьыгъ.

ЛІэкъуабэхэм Іогъэ зэфэшъхьафхэр зытыралъхьажьыгьэу атель. Ау Уаипчъэ зэкъоум рихьылІагьэу Іуагьэ зышІыгъэр макІэ. Сыдым фэгъэхьыгъэми, Іуагъэм кІуачІэ иІ. ЛІакъоу зытелъым зэри-

Хэгъэгу зэошхор

Хэгьэгу зэошхор къызежьэм, нанэ хэпІэжъым джыри исыгъ. Хьаджмосэ ипщыкъо, ыпэкІэ къызэрэсІуагъэу, парторгыгъ, апэрэхэм ащыщэу кІэлъэІуи заом кІуагъэ. Совет хабзэм зибылым ыгъэк одыгъэу, зиягъэ екІыгъэхэу дэсыгъэхэм ашъхьэ къаІэтыгъ. Хьаджмосэ чылэм къыдэнэгъагъэмэ, ахэмэ псаоу дагъэсыщтыгъэп. Заор благъэу чылэм къекІолІагъ. Пшызэ иадырабгъу бгы лъагэу иІэм нэмыцыр къынэсыгьэу, зэхэдз ымышіэу чылэм къыдаощтыгъ. Къоджэ ефэндэу Тэтэр Мэдинэ иунагъо, чэщым гьолъыжьыгьэхэу, яунэ бомбэр къытефи, шъузымрэ шъэожъыемрэ зэрылъыгъэ унэ кІэлъэныкъор къыгуихи, ыукІыгъэх. Мэдинэрэ пшъэшъэжъыитІумрэ адрэ унэу зычІэлъыгъэхэм темыфэу псаоу къэнагъэх. Бэ темышІэу нэмыцыр къуаджэм къыдэхьагъ.

Сятэ ар дэгъоу къешІэжьы, илъэсипшІ ыныбжыыгъ. Гъэмэфагъ, 1942-рэ илъэсыгъ, натрыфмэ данэр къадихыгъагъ. Бэрэ тятэ къыІотэжьыщтыгь: «ПэІулъашъом тыІусэу ошІэдэмышізу щэ гъорыкіор нанэ ылъэтхыку къытефи, къыуlагъ. Лъыр къечъэхэу тыгъоргэу ышъхьагъ титэу, щагум нэмыцыр къыдэхьагъ. Нанэ ылъакъо къеплъи, «Ганс» ыІуи джагъэ, ащ лъыпытэу хъэдэн Іалъмэкъыр шІохэлъагъэу нэмыц кІэлэ од псыгъо кІыхьэ къыдэлъэдагъ, ащ зыгорэ риlуи, Іалъмэкъым уцыр къыдыригъэхыгъ. Нанэ ылъакъо къылъэкІыхьи, уцыр къыщифи ыпхыгь. Бзыуцыф, уц, уІагъэр зэрэпхыжьыщт зэхэль къытити, мэфищкІэ пхыгъэр зэрэзэблэпхъун фаер къикІзу Ізхъомбищ къыгъэлъагъуи, дэхъушъутыжьыгъагъ».

Илъэсныкъо нэмыцхэр чылэм дэсыгъэх. Мыхъуныби дашІыхьагъ. Нэмыц горэ щэ гьорыкіом зеукіым, ар партизанмэ яlэшlагъэу alуи, унагъомэ адэжь Іухьэхэмэ, ауплъэкІузэ къекІокІыгъэх. Хъуажъ Хьанифэ ишагу зыдахьэхэм, чІыунэм зычІэзыгьэбыльыхьэгьэ унагьор къычІафыгъ. АуплъэкІухэзэ, кІэлэ Іэтахъоу Мэмау игъончэдж чІэгъ военгъончэджыр чІэлъэу къызычІагьэщым, партизаныр къаубытыгъэу аlуи, ралъэшъожьагъ. Ышыпхъу нахьыжъэу Къэзэныкъуае къикІи ытыщ къэкІуагъэм ар фэмыщыІ у ыуж зелъадэм, къеохи къаукІыгъ. Мэмао лъэмыджым зэпыращи мычыжьэу ари щаукІыгь. КъызэраІотэжьырэмкіэ, хьадэмэ ціыфхэр якіоліэн фимытхэу тхьамафэрэ гьогум телъыгъ. Бэщыр ыІыгъэу Хьанифэ хьадэмэ япэсэкІуагь, хьэхэр акІэригъахьэщтыгъэп. Нэужым нэмыцэу аукІыгъэм щэу хэлъыр къыхахи зауплъэкlум, ар ежьхэм ящэу къычІэкІыгъэти, ащ ыуж нахь къэlэсагъэх. Чэщым Хьанифэрэ игъунэгъу Лыгэмрэ курэжъыем кІэуцохи, хьадэхэр ралъхьи, къэ лъапсэм етІэхи зэрафэлъэкІэу чІаухъумагъэх. Нэмыцхэр зыдэк ыжьхэм чылэр зэхахьи, хьадэхэр агьэежьи къэхалъэм щагъэтІылъыжьыгъэх.

Хьанифэ ибын кІодыкІае хъугъагъэ. Къо нахыжъэу Хьамтыу заом защэм, ари хэкІодагъ. Дэхэнагъоу аукІыгъэм ытамэ тесэу къызыдихьыгъэгъэ пхъорэлъфыр къэзэныкъое ЩашІэхэм ащыщыгъ. Хьанифэ шъэожъыер зиемэ аримытыжьэу унэм къыригъэнэжьи, ХъуажъкІэ аригъэтхыжьи, ыпіужьыгъ. Зэошхом шъобж лъэшэу зэрихыгъэхэм Хьанифэ ащыщыгъ. Ипхъорэлъфэу Сахьидэм Хьанифэ шэ-Іэфэ лъэхэсыгь. Сахьиди къышагъ. чылэм шышы хъугъэ. ИкІалэхэм ащыщэу Ахьмэд сиклассыгь. КъэсэшІэжьы портфелым дизэу дэшхо къыдихьэу къызытхитакъокіэ, тыщызэбэнэу зэрэтшыпыщтыгьэр.

Хъуажъхэм ядэшхо зымышхыгьэ чылэм дэсыгьэп. Чъыг инэу, гъашІэ зэриІэр къыуигъашІэу ылъабжъэхэр чІы чІэгьым чІэмыфэжьхэу, чІы шъхьашъом къытепшэу, щызэблэщыгъэу тельыгь. Чъыгыр тихьаблэкІэ ыгупэ къэгъэзагъэу яунэ кІыб дэтыгь. Къыпымык агъэу къэсшІэжьырэп. Дэшхо чъыгым имызакъоу, дэжъыери бэу яlагъ.

Хьанифэ къэсэшІэжьы. Нью Іэпс-лъэпсыгъ, щыгъын шІуцІэ щыгъэу, бэщ кlыхьэр ыlыгъэу къазхэм ахэтыщтыгъ. Тыкъамыгъэкощызэ идунай ыхъожьыгъ. Сахьидэ сятэ иныбджэгъугъ, тадэжь бэрэ къихьэщтыгъ. ХьаІур ышхыныр икІэсагь. Нэужым, Адыгэкъалэ тыкъызагъэкощым, зэпэчыжьэ тыхъугъагъ нахь мышіэми, зэлъыкІощтыгъэх. ХьаІур ыгу къызыкІыкІэ къалэу Псыфабэ заригъащэти, хьаlу гъэшlо-Іугъэхэр къыщэфыти ышхы-

Сятэ ицІыкІугьом къыщегьэжьагъэу зэкІэми гу алъитэу нэутхагъ. «Нэмыцхэр чылэм къызыдахьэхэм сыд лъэхъаныгъа?» сіуи сызеупчіым. къызlуипхъоти къыlуагъ: « Натрыфышъхьэмэ данэ къадихыгъагъ, ар дэгъоу къэсэшІэжьы. Мафэ горэм полицаим чылэм дэс пшъэшъэ-кІэлэ ныбжыкІэхэр къыдифыгъэх, Германием ращынхэу аугъоих. Ахэм сшынахыжъитІу, ГъучІыпсэрэ Аслъанбыйрэ, ахэтыгъэх, сятэшым ыпхъухэу Гощэхъан, Гощэхъурай, нэмыкІхэри, бэ хъущтыгьэх. «Шъузэбгырымыкlэу шъузэхэт» ыlуи полицаир шым тесэу джыри чылэм хэлъэдагъ. Сятэ чэу къогъум къосэу ахэмэ алъыплъэщтыгъэти, полицаир зыІокІым, ышнахыжъмэ акІэлъырылъади ариlуагъ: «Сыд шъузпэтыр, хэт шъузажэрэр? Натрыф хэтэ кІырым шъухэлъади зыщыжъугъэбылъ!» Сшы-

мэ кlаlэжьыгь, адрэхэри зэбгырыхъушъутыжьыгъэх. Полицаим пшъашъэ горэ къыфи къы-Іухьажьи, зи зыІуемыгъотэжьым ари ытІупщыжьи, хъуанэзэ ІукІыжьыгъ. Тятэ щхызэ джар бэрэ къытфиlотэжьыщтыгъ. Зэо ужым полицаир хьапс ашІи илъэсиблырэ къычІэсыгъ. Къызеухым чылэм къэкІожьи, цІыф хэмыхьажьэу мэлІэжьыфэ дэсыгь.

Заом шІу къыхьырэп, цІыфымкІэ ар ушэтыпІэшху. ШІу зышІагьэри е зышІагьэри къоджэдэсмэ ашІэ. Непэ сэ ахэмэ яунэгъуаціэхэр къасіоу ашъхьэ къисхэу блэкІыгъэр къэзгъэбырсырыжьын гухэлъ сиІэп, ащ фэдэ фитыныгъи зэстыжьырэп. Къуаджэм укъытегущыІэныр псынкІэп. Арышъ, зыгорэм сымышахэу ыгу хэсымыгъэкІыным фэшІ сэ силІакъо къырыкІуагъэмкІэ сыкъэгущы-Іэщт.

Нэнэ тхьамыкІэжъым щымыгъупшэжьэу бэрэ къыІотэжьыщтыгь: «Нэмыцхэр чылэм дэсых, кІымаф, кІэлэ быным езгъэшхынэу шкІэхъужъ закъор шІуязгьэбзыгь. Лыр упкІэтагьэу піэкіорыгум илъ, сыплъэмэ, полицайхэр исэу жэр тадэжь къыІулъэдагъ, къикІыгъэхэу унэм къакІох. ЛъакъокІэ къеохи пчъэр къы уахыгъ, губжыгъаех. Къихьагъэхэм ащыщ зыкъысфигъази къыІуагъ: «Гощэхъан, тэ машэм тибгъэфэн, о мэшашъхьэм утетынэу ара угу илъыр, хэты уеупчІыжьыгъэу шкіэхъужъыр шіуябгъэбзыгъа? КъызэкІэшъууІапІэри къишъух!» ыlуи, лыр жэм ралъхьи Іузэрэхыжьыгъэх.

Пчэдыжьым тичылэ щыщ лІы горэ нанэ къылъагъэкІуагъ. Лыр ащэчыщтти, нанэ щытын фаеу къырагъэкІыгь. «Сыкъэкіощтэп, ешъушіэ шъушіоигьор ешъушІ» ыІуи зыригъэнагъ шъхьаем, лІыр къелъэІупэу, «къысфадэщтэп» ыІо зэхъум, ыуж ихьи кІуагъэ. Полицаихэр зэготхэу щытых, лыр чІыгум щылъ, тыралъхьэуи ащэчырэп. Нанэ итхьамык агъэ ашІэшъ, рапэсыщтыр ашІэрэп. Тхьаматэр къызыlохьэм, къахэкууагъ «Хэта шъузщыщынэрэр, Совет хабзэм къыгъэзэжьын шъушІошІа? Елбэтэу тешъулъхьэри шъущэчы». Лыр ащэчи Іуахыжьыгь, нани къежьэжьи къэкІожьыгь. Чылэм нэмыцхэр дэсыфэ тхьаматэу хадзыгьэм уемыупчІыжьэу былымым velэнышъ. vvкlын vфитыгъэп. Нэмыцхэр зэкlафэхи, хабзэм къызегъэзэжьым, полицай купыр зэхаубыти, дащыгъэх. Пэнэжьыкъое хьапсым чІадзагьэх.

Джы Совет хабзэм нанэ къылъигъэкІуагъэх, шыхьатэу агъэлъэгъонэу. Къуаджэм шышхэм ядэоныр нанэ римыгъэкloy, пчыхьэ охъуфэ афеуцолІагьэп. Пчъэр къыlуихи Теуцожьпакъэр къычіэхьагь. Нанэ къызэриіотэжьыщтыгъэмкІэ, ар Гъобэкъуае щыщыгь, коммунистыгь, партизанхэм ахэтыгъ. Нанэ зыкъыфигъази зыкъытыригъэпщыхьэу къыриlуагъ: «Гощэхъан, хэта узыкъоуцуагъэхэр, уушъэфырэри сыда, мыхэмэ къыуашlагъэр тымышІэу тыщыс пшІошla?..» Чэщ хъужьыгьэу нанэ тхьапэм кlагъатхи къатlупщыжьыгъ. Аубытыгъэхэр аумысыхи, илъэс пшІырыпшІ атыралъхьи хьапсым чІэсыгъэх. Къызаухым, ахэри къэкІожьы-

ХЪОТ Замрэт. (Джыри къыкІэлъыкІощт).

Адыгэ Республикэм и Закон

ХэбзэІахьхэр зытырэ куп заулэмэ къызэрыкІо шІыкІэр е патент системэр агъэфедэ зыхъукІэ хэбзэІахьэу атырэр зыфэдизым ехьылІагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2015-рэ ильэсым мэкьуогьум и 24-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Къызэрыкіо шіыкіэр агъэфедэ зыхъукіэ хэбзэіахьэу атырэр зыфэдизыр

- 1. КъызэрыкІо шІыкІэр агъэфедэ зыхъукІэ хэбзэ-Іахьхэр зытырэ куп заулэмэ апае мыщ фэдэ хэбзэlахь ставкэхэр гъэнэфэгъэнхэу:
- 1) унэе предпринимательхэу, предпринимательскэ ІофшІэн лъэпкъхэу мы Законым игуадзэу N 1-м зигугъу къышіыхэрэр зыгъэцэкіэрэ организациехэу мы Законым джыри кlyaчlэ имыlэзэ зязыгъэтхыгъэхэм, хъарджэу ашІыгьэхэр зыхэгьэкІыжьыгьэ яхахъохэм атыралъхьэрэ хэбзэlахьыр аты зыхъукlэ проценти 5;
- 2) предпринимательскэ ІофшІэн лъэпкъхэу мы Законым игуадзэу N 1-м зигугъу къымышІыхэрэр зыгъэцакІэхэрэм апае — процент 15;
- 3) унэе предпринимательхэу мы Законым кlyaчlэ иІэ зыхъугъэ нэуж апэрэу зязыгъэтхыгъэхэм, производственнэ, социальнэ ыкІи (е) научнэ лъэныкъохэм

предпринимательскэ ІофшІэнхэу мы Законым игуадзэу мательскэ ІофшІэнхэу мы Законым игуадзэу N 3-м N 2-м зигугъу къышІыхэрэр зыгъэцакІэхэрэм апае, процент 0.

- 2. Хэбзэ ахьхэр зытыхэу мы статьям иа 1-рэ Іахь ия 3-рэ пункт зигугъу къышІыхэрэм процент зытемыль хэбзэlахь ставкэр агьэфедэн зальэкlыщтыр мыщ фэдэ лъэхъанхэр арэу гъэнэфэгъэнэу:
- 1) гурытымкіэ Іофышіэхэм япчъагъэ нэбгырэ 20-м емыхъу зыхъукІэ;
- 2) предпринимательскэ ІофшІэн лъэпкъхэр агъэцакіэхэзэ анахьыбэ дэдэмкіи ахэм федэу къаіэкlахьэрэр сомэ миллион 20-м емыхъу зыхъукlэ.

Я 2-рэ статьяр. Патент системэр къызыфагьэфедэ зыхъукіэ хэбзэіахь ставкэр зыфэдизыр

Патент системэр агъэфедэ зыхъукІэ, унэе предпринимательхэу мы Законым кlyaчlэ иlэ зыхъугьэ нэуж апэрэу зязыгьэтхыгьэхэм, производственнэ, социальнэ ыкІи (е) научнэ лъэныкъохэм предпринизигугъу къышІыхэрэр зыгъэцакІэхэрэм апае хэбзэІахь ставкэм процент темыльынэу гьэнэфэгьэнэу.

- Я 3-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр 1. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу. Ау ащ къыхиубытэрэп мы Законым иа 1-рэ статья иа 1-рэ Іахь иа 1-рэ пункт.
- 2. Мы Законым иа 1-рэ статья иа 1-рэ Іахь иа 1-рэ пункт 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу кlyaчlэ иlэ мэхъу.
- 3. Мы Законым иположениехэр 2018-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м нэс агъэфедэщтых.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 2, 2015-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык і эхэмкі э и Комитет иунашъу

Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкlэхэмкlэ и Комитет 2015-рэ илъэсым мэзаем и 10-м ышlыгъэ унашъоу N 30-р зытетэу «Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкіэхэмкіэ и Комитет икъэралыгьо граждан къулыкъушіэхэм яіэнэтіэ пшъэрылъхэр зэрагьэцакіэрэм гъунэ лъызыфырэ, ахэм азыфагу къитэджэрэ зэмызэгъыныгъэхэр дэзыгъэзыжьырэ комиссием ехьылlагъ» зыфиlорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет ехьылІэгъэ Положениемрэ хэбзэгъэуцугъэмрэ адиштэу гъэпсыжьыгъэным тегъэпсыхьагъэу унашъо сэшіы:

Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык эхэмк э и Комитет икъэралыгъо граждан къулыкъушІэхэм яІэнэтІэ пшъэрылъхэр зэрагъэцакІэрэм гъунэ лъызыфырэ, ахэм азыфагу къитэджэрэ зэмызэгъыныгъэхэр дэзыгъэзыжьырэ комиссием ехьылІэгъэ Положениеу Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет 2015-рэ илъэсым мэзаем и 10-м ышІыгъэ унашъоу N 30-р зытетымкІэ аухэсыгъэм мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1. Я 27-рэ пунктыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«27. Мы Положением ия 14-рэ пункт иподпунктэу «б»-м иятІонэрэ абзац зигугъу къышІырэ Іофыгъом

зыхэплъэрэ нэуж комиссием мыщ фэдэ унашъо-

- 1) Іофшіэн зэзэгъыныгъэм тетэу организацием ІэнатІэ щиІыгъыным ыкІи (е) граждан-правовой зэзэгъыныгъэм диштэу мазэм къыкоці сомэ мини 100-м ехъу зыосэ ІофшІэнхэр мы организацием щигъэцэкІэнхэм къызэрезэгъырэм ехьылІэгъэ унашъор ыштэнэу, — мы организацием игъэlорышlэнкlэ пшъэрылъ горэхэр къэралыгъо къулыкъушІэм ыгъэцакІэщтыгъэхэмэ;
- 2) ІофшІэн зэзэгъыныгъэм тетэу организацием ІэнатІэ щиІыгъынэу ыкІи (е) граждан-правовой зэзэгъыныгъэм диштэу мазэм къыкоці сомэ мини 100-м ехъу зыосэ ІофшІэнхэр мы организацием щигъэцэкІэнхэу зэримыдагъэм ехьылІэгъэ унашъор ыштэнэу, — мы организацием игъэlорышlэнкlэ пшъэ-

рылъ горэхэр къэралыгъо къулыкъушІэм ыгъэцакІэщтыгъэхэмэ.»;

- 2. Я 43-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «я 16-рэ пунктыр» зыфиlохэрэр гущыlэхэу «я 14-рэ пунктыр» зыфиюхэрэмкіэ зэблэхъугъэнхэу.
- 3. Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык эхэмк э и Комитет 2015-рэ илъэсым мэзаем и 10-м ышІыгьэ унашъоу N 30-р зытетым игуадзэу N 2-м хэт гущыlэхэу «Л.И. Стекленевар» зыфиюхэрэр гущыюхэу «И. В. Белевцовар» зыфиlохэрэмкlэ зэблэхъугъэнхэу.
- 4. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм гъунэ лъысфынэу сшъхьэкІэ зыфэсэгъазэ.

Комитетым итхьаматэу И.П. БОЧАРНИКОВА къ. Мыекъуапэ,

мэкъуогъум и 16, 2015-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет иунашъу

Къэралыгъо фэlo-фашlэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку щыщ хьатырэу ятыгъэныр» зыфиlорэр гъэцэкlэгъэнымкlэ Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкіэхэмкіэ и Комитет и Административнэ регламент зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Хэбзэгьэуцугьэм диштэу гъэпсыжьыгьэным фэшІ унашъо сэшІы:

- 1. Мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:
- 1.1. Къэралыгъо фэlo-фашlэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку щыщ хьатырэу ятыгъэныр» зыфиlорэр гъэцэкlэгъэнымкlэ Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет и Административнэ регламентэу Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет 2012-рэ илъэсым Іоныгъом и 21-м ышІыгъэ унашъоу N 189-р зытетымкІэ аухэсыгъэм:
 - а) я V-рэ разделэу «Комитетым, ащ иІофышІэхэм

унашъоу аштагъэхэмкІэ ыкІи зэрэзекІуагъэхэмкІэ (зи зэрамышІагъэмкІэ) хьыкумым Іофыр намыгъэсэу зэрэтхьаусыхэхэрэ шlыкlэр» зыфиlорэм ия 5.3-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

- «5.3. Комитетым фитыныгъэ иІ зыкъыфэзыгъэзагъэхэм джэуап аримытыжьынэу мыщ фэдэ лъэхъан-
- а) тхьаусыхэ тхылъым хъонагъохэр е цІыфыр зыушъхьакІурэ гущыІэхэр, ІэнатІэ зыІыгъымрэ ащ иунагъорэ ящыІэныгъэ, япсауныгъэ, ямылъку щынагьо къафэзыхьын зыльэкІыщтхэр итхэ зыхъукІэ;
- б) тхьаусыхэ тхылъым итхэм тхьаусыхэ тхылъыр

зэхэзгъэуцуагъэм ылъэкъуаціэ, ыціэ, ятаціэ ыкіи (е) ипочтэ адрес укъяджэн (къипхын) умылъэкІынэу щыт зыхъукіэ».

2. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу М.Р. Мэкъуаом гъунэ лъифы-

> Комитетым итхьаматэу И. П. БОЧАРНИКОВА

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 25-рэ, 2015-рэ илъэс

Амыгъэкощырэ мылъкур кадастрэ учетым зэрагъэуцурэмрэ зэрэхахыжьырэмрэ

Адыгэ Республикэм и Кадастрэ палатэ капигальнэ псэольэштынхэм якадастрэ үчет зэхещэ. Кадастрэ паспорт къа ахыным е капитальнэ псэолъэшІыныр кадастрэ учетым агъэуцуным пае непэ зызфагьэзэн фаер Кадастрэ палатэр ары. Капитальнэ псэолъэшІынхэм ахэхьэх псэуалъэхэр, унэхэр, псэолъэныкъошІхэр.

Капитальнэ псэолъэшІыныр кадастрэ учетым гъэуцугъэнымкіэ документ шъхьаіэу ищыкіагъэр техническэ планыр ары. Амыгъэкощырэ мылъкум икъэралыгъо кадастрэ къыхэхыгъэ къэбархэр псэуалъэм, унэм, псэолъэныкъошІым яхьылІэгъэ къэбархэр ащ итых. Амыгъэкощырэ мылъкур учетым гъэуцугъэнымкlэ ащ фэдэ къэбархэр ящыкlагъэх. Кадастрэ инженерыр ары ащ фэдэ документ къэзыгъэхьазырырэр.

Проектнэ документациер, унэр агъэфедэнэу Іизын зэраратырэ тхыльыр е 2013-рэ ильэсым щылэ мазэм и 1-м нэс къагъэхьазырыгъэ техническэ паспортыр ІзубытыпІз къызыфашІыхэзэ, техническэ планым унэм е псэуальэм яхьылІэгьэ къэбархэр щагьэнафэх.

Ащ фэдэ документхэр щымыlэхэ зыхъукlэ, псэуалъэр зыем зэхигьэуцогьэ декларацием ит къэбархэр техническэ планым ратхэх.

жьынымкіэ акт гьэнэфагьэ ищыкіагь. Кадастрэ инженерым псэуалъэр, унэр, псэолъэныкъошІыр зыдэщытыгъэ чіыпіэм макіошъ, ар зэрэіуахыжынгьэр зэрегъэлъэгъу ыкІи уплъэкІунхэм якІэуххэмкІэ акт зэхегьэуцо. Ащ фэдэ акт зэхэгьэуцогьэным лъапсэ фэхъун ылъэкІыщт амыгъэкощырэ мылъкур зэрэщымыІэжьыр къэзыушыхьатырэ нэмыкІ документхэри.

Кадастрэ учетым агъэуцунхэм зыщыкІэлъэІухэрэ тхылъри, нэмык документэу ищык агъэхэри шъоршъорэу Кадастрэ палатэм ичІыпІэ къутамэ ешъухьылІэн шъулъэкІыщт. Ау нэмыкІ шІыкІэхэри зэрэщыІэр къэlогьэн фае. Гущыlэм пае, къэралыгьо фэlo-фашlэхэр зыгьэцэкІэрэ гупчэхэм (МФЦ) ащ фэдэ льэІу тхыльхэр аштэх. ПочтэкІи документхэр жъугъэхьын шъулъэкІыщт. Ахэм анэмыкІэу кадастрэ учетым пае документхэр, электрон амалхэр къызыфэжъугъэфедэзэ, Росреестрэм ипорталэу www.rosreestr.ru зыфиlорэмкlэ аlэкlэжъугъэхьан шъулъэкlыщт.

Капитальнэ псэолъэшІыным фэгъэхьыгъэ къэбархэм зэхъокІыныгъэ горэ афэшІыгъэн фаемэ, ар зием е ащ иліыкіо лъэіу тхылъкіэ Кадастрэ палатэм зыфигъэзэн фае. Ліыкіом полномочиеу иіэхэр но-

Амыгъэкощырэ мылъкур кадастрэ учетым хахы- тариусыр зыкlэтхэжьыгъэ доверенностымкlэ е къэралыгьо хаозэмрэ, чіыпіэ зыгьэіорышіэжьынымрэ яуполномоченнэ къулыкъу иакткІэ къыгъэшъыпкъэжьынхэ ылъэкІыщт.

> Капитальнэ псэолъэшІыным иадрес зэблэхъугъэным ехьылІэгъэ лъэІу тхылъыр амыгъэкощырэ мылъкур зыем нэмыкізу хэти арихьылізн ылъэкіыщт. Ау псэуалъэхэр, унэхэр, псэолъэныкъошІхэр учетым хэгъэуцогъэнхэм зыщыкІэлъэІухэрэ тхылъыр езыхьылІэн фаехэр амыгъэкощырэ мылъкур зиер е ар зытетыгъэ чІыгу Іахьыр зиунаер ары.

> Кадастрэ палатэм ичіыпіэ отделкіэ е МФЦ-кіэ аlэкlагъэхьэгъэ лъэlу тхылъхэр мэфи 8-м нахь мыгужъоу кадрэ учетым агъэуцунхэ фае. Электрон амалкІэ яльэІу тхыль аІэкІагьэхьагьэмэ, мэфи 6 нахьыбэ темышІэу кадастрэ учетым агъэуцунхэ фае.

> Іофыгьоу шъузгъэгумэкІырэ пстэумкІи Кадастрэ палатэм ителефонхэу 8(8772)56-86-67-кІэ, 56-90-78кІэ зафэжъугъэзэн шъулъэкІыщт.

Федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Росреестрэм и Федеральнэ кадастрэ палатэ» Адыгэ Республикэмкіэ икъутамэ кадастрэ учетымкіэ иотдел ипащ.

🔷 ЛЪЭПКЪ ФИЛЬМЫМ ИЛЪЭТЕГЪЭУЦУ

Уахътэм къыІуатэрэр тигунэс

Адыгэ къэралыгъо университетым «Уахътэм къе Iyaтэ...» зыфиІорэ документальнэ фильмым илъэтегъэуцо блэкІыгьэ бэрэскэшхом щыкІуагь. Пчыхьэзэхахьэм шІэныгъэлэжьхэр, культурэмрэ искусствэмрэ яІофышІэхэр, ІэкІыб хэгьэгухэм къарыкІыжьыгъэ тильэпкъэгъухэр, тарихьым нахьышІоу зыщызыгьэгьуазэ зышІоигьохэр щызэІукІагъэх.

Тыркуем ит къалэу Дюзджэ щыщэу Кэцэ Ясин фильмым иавтор ыкІи ирежиссер. ТыркубзэкІэ фильмыр макІо.

Куп хъухэу адыгабзэкІэ зэзыдзэкІыжьыгъэхэр: Кушъу Светлан, Шагудж Батурай, Мэфэшlукъо Щангул. Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэкІэ щытым иартистхэу Пэрэныкъо Чэтибэ, КІыкІ Юрэ, Тхьаркъохъо Теуцожь, КІэмэщ Разыет, Хьэлэщтэ Саныет, Жъудэ Аскэрбый тхыгъэхэм къяджагъэх. Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» макъэхэр адыгабзэкІэ щытыратхагъэх.

Пчыхьэзэхахьэр Адыгеим льэпкъ культурэмкІэ и Гупчэ ипащэу, Урысыем культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэу, Адыгеим, Пшызэ искусствэхэмкІэ язаслуженнэ ІофышІэшхоу Къулэ Амэрбый зэрищагь. Лъэпкъ шІэжьым ехьылІэгьэ усэхэмкІэ зэхахьэр ащ къызэІуихыгъ.

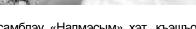
Лъэпкъ этнографием фэгъэхьыгьэ фильмым Кушъу Светланэ къытегущы агъ. Тишэн-хабзэхэм тарихъым яхьыпіэ-

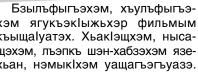
гъэ къэбархэр къаІотэнхэу нэбгырэ 55-рэ фильмым къыхагъэлэжьагъ, 38-мэ яеплыкІэхэр къыхахыгъэх, адыгабзэкІэ зэрадзэкІыжьыгъэх. Илъэс 60-м къыщыублагъэу 106-м нэс зыныбжьхэр кинофильмым хагъэлэжьагьэх. Тыркуем къикІыжьыгъэхэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэ МэфэшІукъо Щангулрэ Шагудж Батурайрэ зэдзэкlакlохэм ІэпыІэгъушІу афэхъугъэх. Щ. Мэфэшlукъор Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей иотдел ипащ, Шагудж Батурай Адыгэ Республикэм инароднэ артист, дунаим _щыціэрыіо къэшъокіо ансамблэу «Налмэсым» хэт, къэшъо

Мэфэшіукъо Щангулрэ Шагудж Батурайрэ ягуапэу зэдзэкІыжьын Іофыгьохэм ахэлэжьагьэхэу къытаlуагъ. Щ. Мэфэшlукъом зэрэхигъэунэфыкІыгъэу, Кэцэ Ясин фильмэу тырихыгъэмкІэ гупшысэ гъэшІэгъонхэр цІыфмэ къахилъхьагь. Щангул Тыркуем ишъолъырэу зыщыпсэущтыгъэм лъэпкъ шІэжь зиІэ цІыф гъэсагъэхэр исхэу ылъытагъ. Фильмэу тырахыгъэм пыдзагъэу нэмык! къэбархэр аугьоинхэу зэхэщакІохэм къяджагъ.

ГъэшІэгъон къэзышІыгъэр

хэм ягукъэкІыжьхэр фильмым къыщаІуатэх. ХьакІэщхэм, нысащэхэм, лъэпкъ шэн-хабзэхэм язехьан, нэмыкІхэм уащагъэгъуазэ.

Бзылъфыгъэхэм яныбжьык Іэгъу къаІотэжьызэ, псэльыхъохэм зэрадэгущы Іэщтыгъэхэм гук Іэ зыкъыфагъэзэжьы.

– Сыпшъашъэу чылэм сызыдэсым, сыдэхагъ, — къеІуатэ бзылъфыгъэм. — Сызэрэдахэм фэшІ «уатыгъущтышъ, зыфэсакъ» аlозэ, унэм сыкъырагъэкlыщты-

Фольклорыр зэрагъэфедагъэми макІэп узэригъэгупшысэрэр. Адыгэхэм, абхъазхэм нахьыпэкІэ ящыІэкІагъэр непэрэ псэукІэм къырапхыжьы. Ау, бзылъфыгъэхэм къызэраІорэмкІэ, къуаджэхэм ныбжьыкІэхэр адэкІыжьых, къалэр псэупІэу къыхахы. Ащ къыхэкІэу, адыгабзэр ашІокІоды, лъэпкъ шэн-хабзэхэм акІэрычыгъэхэ мэхъух.

Фильмыр художественнэ амалхэмкіэ гъэкіэрэкіагьэп. Документальнэу зэрэщытым фэшІ авторыр зыдэгущыІэрэ цІыфхэр щысхэу яеплъыкІэхэр къаІуатэх. Ащ фильмыр зэщыгъо, «кloчlаджэ» къышІэу тлъытэрэп. НэплъэгъукІэ къыуаІорэм, зэрэфэпагъэхэм, макъэр зэрагъэфедэрэм, нэмыкіхэм узыіэпащэ.

Ущытхъунэу гъэпсыгъэ

Кэцэ Ясин кІэлэ ныбжьыкІ, физикэм епхыгьэ апшъэрэ сэнэхьатыр зэригъэгьотыгъ. Лъэпкъ шІэжьым игупшысэ рэхьат къыримытэу фильмым итехын фежьагъ. Убыхмэ ар ащыщ. Адыгэ Хасэу Тыркуем щызэхащагъэм макІо, зэхахьэм ащ къызэрэщиІуагьэу, адыгабзэр шІэхэу зэригъэшІэщт. ІорыІуатэхэр псынэкІэчъым фэдэх, зыкІи чъакъохэрэп. Тыркуем щыпсэурэ Жадэхэр, Мэлыщэхэр, Абрэджхэр, ШІуцІэхэр, Хьаткъохэр, мехондеш енишул идехнимен афэгъэсагъэх. «ШІу олъэгъумэ, машІом ухэтыным уфэхьазырын фае» зым къеlо. Шыум ишъхьарыхъон игъэпсыкІэ, игъэфедакіэ къараіуаліэрэр зэогъапшэ. Адыгэхэр гощыгъэхэу хэгъэгу зэфэшъхьафхэм арысхэми, яшэн-хабзэхэр зэфэдэх. Зы тарихъ, зы бзэ яІэр.

Лъэтегъэуцом изэфэхьысыжь

Пшъашъэм уетхъонышъ, птыгъуныр тэрэзэп. Шыухэр ягъусэхэу пшъашъэр нахьыпэкІэ къызэращэщтыгьэм, нысащэхэм ягьэпсыкІэ Адыгеим инароднэ артистэу Пэрэныкъо Чэтибэ къатегущы агъ. Мэфэшіукъо Щангулэ изэгъэпшэнхэм уагъэгъуазэ. Нысэм иорэд, кІалэм кІэнэкІэлъэ орэдэу къыфаІорэм, нэмыкІхэм яхьылІагьэхэр зичэзыу фильмхэм къякlущтэу ылъытагъ.

Апэрэу Адыгеим сыкъэкІуагь. Телевидением, нэмыкІхэу ІэпыІэгъу къытфэхъугъэхэм лъэшэу сафэраз, — къыІуагъ Кэцэ Ясин. — Адыгэ цІыф цІэрыІомэ афэгъэхьыгъэ фильмыр тесхы-

Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэу Къулэ Мыхьамэт зэхахьэм къыщијуагъ Кэцэ Ясинэ зэрэlукlагъэр, Евросоюзым ишІуагьэкІэ фильмыр тырахын зэралъэкІыгъэр. Ащ фэдэ Іофшіагъэхэр лъэпкъым ищыкіагъэх. МэщфэшІу Нэдждэт Тыркуем къызэрикІыжьыгъэр, Хэкужъым зэрэщыпсэурэр зэригъапшэхэзэ, лъэпкъ шІэжьыр лъызыгъэкІотэн зылъэкІыщт Іофыгьохэм мэхьэнэ ин аритыгь. Тхьаусыхэным дихьыхыхэрэр занкlэу къымыубыгъэхэми, къагурыІонэу къыІуагъ лъэпкъым икъиныгъохэр зэпытчынхэ зэрэтлъэкІыщтыр. Зэлъэпкъэгъухэр зэрэзэхахьэхэрэм яшІуагъэ уасэ ритыгъ.

Бырсыр Батырбый, СтІашъу Юрэ, Мамый Руслъан, Бырсыр Абдулахь, ШъэуапцІэкъо Аминэт, Уджыхъу Марыет, Пэрэныкъо Фатимэ, Къуижъ Къэплъан, Чэмышъо Гъазый, Бастэ Инвер, нэ--ечого и посхетиния и посхетини шІэгъоных. ШІэныгъэлэжьэу Пашътэ Мадинэ къызэрэхигъэщыгьэу, ІэкІыб хэгьэгу исхэм, Хэкужъым къэзыгъэзэжьыгъэхэм, чІыпІэрыс тилъэпкъэгъухэм ащ фэдэ фильмхэр жьым фэдэу непэ ящыкІагьэх, уахьтэр къыраІотыкІы.

Фильмыр зытетхэгъэ дискхэр пчыхьэзэхахьэм щащагьэх, ахъщэу къыхахыгъэр къэзыгъэзэжьырэ тилъэпкъэгъухэм апае хьакІэщэу Мыекъуапэ щашІырэм пэ-Іуагъэхьащт. АдыгабзэмкІэ кІэлэегъаджэу Тыркуем ит Адыгэ Хасэм Іоф щызышІэрэ ШІэжьэкъо Сэфэр игущыІэ щэрыохэм лъэпкъым итарихъ гъогу къыраІотыкІы. Непэ анахьэу тызыпылъын фаер ІэкІыб щыІэ тилъэпкъэгъухэм адыгабзэр зэрагъэшІэныр ары. НахьыпэкІэ тызэлъыкІоныр . къытэхьылъэкІыщтыгъ. Джырэ уахътэ зэлъыІэсыкІэ амалхэр дгъэфедэхэзэ, ижъырэ лъэпкъхэм адыгэхэр зэращыщхэр дунаим щашІэ хъугъэ. Ар тиадыгабзэкІэ, адыгэ шъуашэу Кавказ илъэпкъхэм зыщалъагъэмкІэ, тишэн-хабзэхэмкІэ къэтэгъэшъыпкъэжьы.

ЕМТІЫЛЪ Нурбый. Сурэтхэр зэхахьэм къыщытет-

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъу. хэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр:

52-16-77. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 3250 Индексхэр 52161 52162 Зак. 807

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаІэм ипшъэрылъхэр зыгъэцакІэрэр редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэу

МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр ЖакІэмыкьо Аминэт